

קונטרס

תשובה | ודברי כהלכה | שלום

והוא מלואים לחבורי
שואל כענין

למלאות את הדברים שכתבנו לאסור חוצא ה
בשבת על ידי חוטי המעלעגראף. וגם
איזה תשובות על הערות שהערו עלי הרכנים הגאונים
בהסכמותיהם לחבורי הניל.

מאתי הצעיר באלפי ישראל. ואסקוסה הנדרסת לרגלי
תיח ותלמידיהם. שלום אלחנן יפה

נדפס פניהק ירושלם תובביא.
בשנת ישימחו הפצי צדקי לפיק.

בדפוס ר' משה ליליענשהאל (בבתי מחסה)

פסק מהרבנים הגאונים הג' המפורסמי
הר"ר, שמואל סאלנט* מרא דארעא דישראל
ובש"ח הר"ר, שניאור זלמן* אב"ד לובלין שלישי
לאסור הוצאה בשבת אף אם יש חושי
מעלגראפין בכל העיר.

בדבר אשר נשאלנו מעיר ס"ט לואיו אם יש
לסמוך על חושי ועמודי המעלגראף לחושבם לצורת
הפתח להתיר עי"ז הוצאה בשבת. הנה החותם
הראשון* בזה כבר ביאר דעתו בספרו "תורת חסד"
שאין לסמוך על זה, וגם החותם השני** אחר העיון
דעתו מסכמת שאין להקל בזה ח"ו. ואנחנו שנים
הח"ט מודיעים בזה הסכמתנו להלכה ולמעשה שאין
להתיר הוצאה בשבת בשום אופן ע"י חושי ועמודי
המעלגראף שאינם נחשבים לצורת הפתח כלל מכמה
מעמים אשר אחנו, ולהשומעים יונעם וחבא עליהם
ברכות טוב ויזכו לשמוח בשמחת ציון וירושלים כביא
בעתירת החותמים בברכה יום צום הרביעי והפוך ה' עלינו
לששון ולשמחה, חרניז לסיק פעה"ק ירושלים תובב"א

נאם שניאור זלמן אב"ד לובלין
נאם שמואל סאלנט
(נאם שניאור זלמן אב"ד לובלין)
(נאם שמואל סאלנט)

* הוא הרב הגאון האמיתי הר"ר שניאור זלמן מליובלין נ"י עה"ה ה'תקס"ח.
הראשון על הפסק הזה צ"ה"ה קמר חורח סקד:

** הוא הרב הגאון המפורסם הר"ר שמואל קלזניץ נ"י עה"ה ה'תקס"ח.
שהוא הסותם השני על הפסק:

פתח דבר וראשי אמרים

ויאמר המהביר הכה להלן בהקדמותי חרצב בחרובם על ווס נלית

להנהל בקונטרס הזה. ועמם צלמי בקלרם:
הנה אחרי אשר הים סקונטרס הזה לפני וולחם עיר הגאונים הגאונים
הגדולים חקיקי חרעל דישראל. וחס' דל' גם כן לח סקונטרס
חקות זכריה וסלד הסני סונחיר. ולחסי אשר עיינו סיעב דדבר צלו לכלל
וסקנל כי הלדק לחי וסולילו וס"י פסק דין לאיסור (כאשר ילחם סקונל
דף ססני). ועוד סכל כנילים עמנצלים בקנטון סלד לאיסור. וסונם סרנבים
סגולנים. סרנ דקיק יסו חרצ. וסרנ דקיק דוברלסונל. (סולנד סרנבים גדולי
סדור ססונכתי בהקדמה שלי). וסלנד זס סעיר סרסיג וכי וסיה חיים יעקב ד"ץ
דעיהק ירושלם כעס. וסקדס הים ער"ץ בקיק קלסונל. אשר צעס סיוחו ער"ץ
בקלסונל וסרת לפני סרנ סגלון דסכנסיג וסיה ילחם סלחן זללים צלו סלסי סעס
לפניו וקנסו סחיר לסס סוללס בסכס ע"י סועי סעעלגראף וסלס סלס סרנ סעו"ץ
סריר חיים יעקב כ"י סקסע צחוך סעיר לסחצון סיעב על סעסי סעעלגראף. ולסר
לו סריר סיים יעקב סכל כ"י סקיקו סרנ סגלון סלסתי וכי סריר אריה ליב
ספירא ז"ל סרנ דקיק קלסונל אסר הדוצאה ע"י חושי המעלגראף
ולל סלס סלסי סרנ סגלון כ"י סריר ילחם סלחן זללים לסדקק ולעיי"ן סס סלל
ססר לזס ולסר כיון ססגלון סכל סקר ו"י יצול סחיר לסחיר. (כ"י ססנ לי ידיר
סרסיג סויב וכי וס"י סליעזר זלמן גרלסעוסקי סליעל ססעס וס"י סל סרנ ס"י
וכי סר"ץ סריר חיים יעקב כ"י):

ואם כן אחרי כל אלה אם יסין סונחיר לעסוד דעסחן ולכלי לסעסע לסרנבים
סגולנים ססלסונל סגולנים סריר סגול סרירסלס אוי סו סידון
כוקן ססרל וסלוי לעוסס גדול. ולקוס סכל יסעיע עור ססעסער קולו ססולס.
סן כעס וקלון יסלל וסססחו לס סססס. כ"י יצול סחיר סרירס חיים חקיקי
דארעא דישראל סססרו איסור גסור. ודנכיהם סין לרבים חקיק. ולסחיהם
סין לסדוק. כ"י סולל לס ילל וס"י דבר סלסי וסחוק. וסעסס עיי כל יסלל
סססס סססס סין לסס לסריר סונחיר סלסי סלל כסעליב דנכיים. וכל
ססססס סיר יבשו וסססרו יסורו לסיק: המהביר

עם סלח בארתי דברים דעיקר התביעה הוא בלם תגלוף סלח אפסר לבד סיינו
 לווריס סלח לווריס כן גיב בשלפסר. לא סכנתי אף דין אפסר וסלח אפסר עייש
 וסכנתי יס לזכר אף אין סזון גורם. לסלחין וכסליר ייטיב לעיין סיעב סלח וירלח
 כי סלחתי יורה דרכו ודברי מורי סוני סגלון ז"ל בספרו סריין וקייין וקלרתי:
ועל דבר אסר ציקס עלתי ידידי סרסיב סריל לסחוט דעתי צדנר סטעלגראף
 לסוסבס ללויסס לסוללח סבס. ססס כי סרוד גדול אף לסקס
 על סס"ס וססיבס סגדולס אסר יסדתי וסוכנתי צוסיס צעייסיק עלס סעריס לסבי
 סערי עסיק יוסלס סיו עכ"ס נעסרתי לבקסשו לסלליל גס על זס אסס סעוט לעיין
 סלח. וסלתי סעיון רלתי כי אין לסמוך כל זס לסחיר סוללח סצננו סכעס עעוריס.
 (ח) אסרי סרלסי סעמודיק ססס לנעלס מן סוט סרול סצייסס אף סוי לרסס
 סססס סעסלס מן סלד דלס עסס ולס כלס. וסול מנולר צעייבין די"ס ארסי לרסס
 סססס סעסלס מן סלד לא עסלס ולס כלס כי עיקר לרסס סססס סלמור סול
 קסס מכלן וקסס מכלן וקסס על גציון וסף דסלכסל כריכ סס דלן לריין ליגע
 עסיס דצריסל דכיסס מוססיע כווחי עכ"ס זלס סול סליב דרוע דעעין ססי
 סקסס סעליון עכיון לנעלס נגסס מוס. וסף למי סיעס סריי וסרנוניס דסיעסו סך
 דלורס סססס סעסלס מן סלד סייט סעסלס מלידו סל כולל דסוי לי סססל צקין
 זיס מוססיכ לא מסי עייש (וסעיקר כסי רסי וסיין צרלס סס) סלל סלחמ גס
 זלס לסיעסס דלס עסלס לסיס מן סלד לא עסלס כלס. וכיכ סכיו סערי וסי
 סבס אעסי ססריי וסרנוניס לא סיעסו סך דמן סלד כסי רס"ס ינו לעיין דינל מורו
 דלס סיכר סקסס סעליון לסני סקסיס מלדיסן לא מסי דקסס על גציון סלסל דסגנו'
 מוסס על גציון ולס מלדיסן עיש וכיכ סטור וססוע צלויס סיון ססיב וסרנוניס
 סיון ססיב סעיי כיו. ועיין צקיב צרלס סכסב ועכסיו ססססין סססלס צלורס
 סססס ונעסידין קסס מכלן וקסס מכלן וסססין סלל מוס לוס יס לוסר לנחוט ססל
 על גבי סקסיס. ודלס כסעיו דססיר אס ססלל סוט עס סקסיס דעעין על גבן
 מוסס כדלסל צצריסל וקסס אסד על גציון ולי ללו סרי מן סלד עייש:
ולסי אסרי דססוט סל צרול מוסעלגראף עווד מן סלד אין לסמוך על זס
 צסוס לוסן ללויסס אף רלתי צמריג צלויס צקיון ססיב סיק די סכסב
 צעסציו סס אס נען יסד עקסר צרלס סקסיס ויקסור סלל צסיד ססיר דיוי כן אס
 יסוקו צרלס סקסס מוס סקק וירס סס סלל גיב ססיר דוי עייש. וליכ לסיו
 סי אפסר לוסר כיון סססוט סל סטעלגראף מוכס על סלסעסיס וסלוקלי סיולל מן
 סעמוד אפסר דסוי כווי יסד וססי. ואין לוסר אסרי דסלוקלי וסלסעסיס איו מנוף
 סעמוד ולס סוי קק עפליס וליכ אין ססלל עוכס על סעמודיס קק על דבר אסר. זס
 איו דסלחמ נרלס לעין כל רלס סססס סוי עקסריס וסעמודיס עפליס לסס כוונן
 וליכ סוי דוסס לכלורס לכך דינל דסעריג. סלל סלחמ זס איו ואין סכידון דוסס
 לל"ס

לרלי דססס צסידל איו מוססוט קק לסוק סלל יסעני ססוט וסוקווי מוסעוודיס
 וכן סוי צסיקסס אף ססיר ססוט עווד וססוט על גבי סקסיס וססיר כלור צס וקסס
 על גציון מוס. לא כן צססיב סגס לנעלס מוכריכס ססוט עוד עולס סקסס צכעסור
 וסרס. וסוי מוסס לרסס סססס סעסס מן סלד ולס עסס כלס:

(ב) **ולבר** זס סלל צעיינו רליו כי עמודי סטעלגראף עוודיס סססס מן סכלס
 גי עססיס. וסססר עוד ציוסר מוס. אף אסרי דקיייל צלסי סעוערס
 כסוק מן סכולל גי עפסיס סקולס גס צלסיס. דיין סוט ללסי וסקולס ורלסי צכסור
 סור לעייבין דודנמ לסיס ללסי וסלליע לליקור סיבל דערוסס גי עפסיס ורלסי
 מוססי עירובין דק י"ל דיס אסכל כי דסיד צלסיס. סגורוסס מן סכולל גי עפסיס
 כווי סקול עיש וצלחמ אסרי סעיון רליוו איו רלסי מוכסס עעוויס אף לא רלסי
 לסלריי צס אסרי כי רלסי צסריג צקיון י"ס צסקסיס דסלריי צס ורסס
 סס כל דברי סכסיס וסלליע צלסיס סעווד כסוק מן סכלס יס לססיר מוכס
 עעוויס עיש:

וכן **ראיתי** צססר צרסס אכרסס לעייבין דרסס גיכ רליוו סכסיס וססוקי
 וסלליע גיכ דעוור ואין לסקסיר על זס עיש. אף רלסי צסריס
 סורס ססר לסגלון סגדול רסי סגלצדיק לוציון ססלריי צללס וססיק לסלכס
 לנעסס דלן לקוויי על עמודי סטעלגראף מוסס לסיס וססס לסיס מן סלד.
 ונחסס ססיכ סלל נעסס לסס ססס. ונעסס ססלליי מן סכולל גי עפסיס עיש
 ולדעתי מוסס סססל דסלליי סיס אפסר לסחיר מוסס צסס דלור רכל דלסי
 ססססיקו מוסיו גי עפסיס דסקול כלור צס סרי עעוול ססיר יסססין צסיק סס
 צסססיין דלסיין סלמור כי כסב דסול מוסס דלסי לוירל דק גיקל ולוירל דק
 גיקל ונעליון לי כיו וכיכ ססיג. ולסיי אס סלסי כסב עגי סרי סוליל עווד מוכס
 על ססרו. סלל דעס ססוקי איו כן דכסו סס צדק י" דסי ונעסס סס סלס לוסיו
 ולריי לסי אסר לססיין דסלי סס לא מסי סוליל ועופלג מן סכולל סלס כיו עיש.
 סרי נרלס דלס קיל סך עעס דלורלל כי אלא סעעס סול אציב דלסי מוסס וסללס
 מיו סיכרל צני וסלסי דערוסס מן סכולל ללו סיכר סול ועיין צמריג צקי ססיב
 קקסי סציו סך דססרי וסכב דדעס ססיק איו כן עיש וצסיק ליז סס סציו דדעס
 ססרי דדעס ססוקי עיש וליע. ועיין צמריג סס סיק אף י"ט צנעצולל. וסלסל סיק הי
 ולסיי אסרי דלליי צס סלוגסל דרצוללס וסי' רלוי לסקל צדכצן וגס ציך סססל
 דיכר סלל נעסס לסס ססס גס צס יס לסקסס כי יס לזכר צס סרסס ונללסי
 לסלריי וסוכנתי על סעעין. אף צסס סססשו צלורס סססס סעסס וסלד אסר
 כל זס ווסקס מרלסוריס וסלוריס דלס עסלס כלס עיש גס אף ווסקסיס דלן
 לקוויי צסוס לוסן על עמודי סטעלגראף כלל לסחיר סוללס צססס קק לרלס
 לעסוט סיקין אסר:

הקדמת המחבר

להקונטרס. תשובה כהלכה

דברי המחבר, אשר באמת ושלוש מדבר, על דבר
המחלוקת שמתנכר, שאחד אשר בשם רב
וחבר מתנדר, ובכ"ז הפסולת מאוכל לא יבור, ועמד על
שכלו וחטא ומתעבר :

הנה אם כבר הראנו לכל - בעיה יחיד - בדברים ברורים את חומר איסור
הוצאה בשבת קודש בפה"ק הגדולה סאנט לואיז וכדומה לה בכל עירות
כמו אלה כגדלם ותכניהם, (שעם"י רוב תואר אחד הוא לכל העירות כאמריקא
בסידור בנינם). והראנו כספרינו שואל כענין שלש רוב הפוסקים הראשונים
וגם האחרונים ואף לאלו הרעיות דס"ל רבעיני ס"ד לרוב מאלו הסוברים כן נ"ב
יש בהוצאה כפה איסור סקילה והיא מלאכת הוצאה גמורה המפורשת בתורה.
ועכ"פ לכל הרעות המחלל שבת קדש כזה כפה הוא כמו כל מחלל שבת קדש
בסרהסיא והוא כמומר לכל התורה. וסתורנו בנין ילדים שזה סתירת עיקר קדושת
השבת אשר רצה רב אחד להתיר ולכנות כפה לעצמו ולגדל שמו. כאשר זה
יראה כל קורא בעיניו בהקדמת קונטרס תקות זכריה, ולהקל בקדושת השבת
לילך בעקבות מחללי שבת הראשונים כפה הסרינה שבנו חרבות למו בהתירים
בדוים ובמים הרעים ששתו עד שעלה גם המים הזרונים בטוחם. וככל עיר שבאו
אמרו מים מים. [היינו היא מוקפת במים] וכן תלו הכליהם על ההרים כאלו
שאינם תלויים גם בשערה [ושלא הי' ונבראו כהל של עיר הנדחת]. ומצאו חוט
קורי עכביש על עמודי בהו וארני תהו. כי זה רוב הדברים שענו כל מחללי שבת
אסיקורם ישראל דסקר מסי. וכאשר ת"ל סתרת את בנינם התהו, וגם הבונים
אלו ת"ח האמיתים נ"ב ת"ל עזרו על ידי כאשר כתב הרכ הגאון הגדול וכו'
מוהר"ר יעקב דוד שליט"א אבדק"ק סלוצק. ורבינו הגאון האמיתי זקן
הגאונים מרא דארעא דישאל רש"ס ראב"ד דעה"ק ירושלם תוכביא שבא
נ"ב בהסכמה על ספרי. וכן הגאון מוהררש"ח שליט"א אבדק"ק דובראוונא
לסנים וכעת ר"מ בירושלים עיה"ק. והרכ הגאון וכו' ידידי מוהר"א יי' גראיעווסקי נ"י. גם
נפתלי הערץ נ"י. והרכ הי' חוב וכו' ידידי מוהר"א יי' גראיעווסקי נ"י. גם
לרבות

מכתבי הסכמה לאיסור

8

ונטמל אני נס' להרבים הנאונים הגדולים היי דקיה"ל קדישא דירושלם
תוכביא אשר חסרו ליסור גמור על חלואה כזנה ולין לקוויך על עמודי
סיעעלעגנאלף לחסר חלילם כסוללות סבת (*). ולססוועיס-יוועס וחבל עליסם
ברכת טוב כחפסל וכחפן הוועכס :

שאול חיים בההיג מוהר"ד אברתם הלוי איש הורוויץ.
מקדם אבדק"ק דובראוונא וכעת מקום מושבו בעה"ק - מאה
שערים היי לפני שערי חומת ירושלם היי בעהמית יד שאול
כלילת שאול. מצפה שאול :

(*) הנה לענין דינא המכיס סרע הגאון הכיל גיכ לאיסור כפי אשר ילל הפסק ענאוני
ישראל הווע הנאונים הגדולים ראשי גולת ארץ"ל צעה"ק ירושלם חויב. אך בדבריו שהערה
מדברי החבולות קור וקפ"ח כנל הארכתי בחבורי "שולחן בענין" מן דף סי עד דף י"ב
נכרתי כל הדברים על צורין כשעלה הדשס. והעניין יראה שהזכרתי את כל דבריו שעה
וזה מהנכחי ע"ז ויש אחי עוד לריכות דברים נזה ולכתיב.

המחבר **ש"א יפה**

לרבות רבנים גאוני גדולי מהמדינה אפריקא, כמו הרב הגאון וכו' מוהר"ר יעקב חיים ווידרעווין. והרב הגאון מוהר"ר יהושע סינל ואב"ד דאגוד קהלות ישראל בנויארק. והרב הג' המפורסם ידידי ש"ב מוהר"ר דוב"ע אבראמאוויץ שד"ר דאזיק וראב"ד משכן ישראל בנויארק. והרב הג' המפורסם המאוה"ג מוה"ד ארי' לעוויןטאל אב"ד קליוולאנד. והרב הג' המפורסם מוהר"ר יעקב פראטער אב"ד פראטער. והרב הג' המפורסם מוהר"ר שמואל זיווין אב"ד בסיסבורג. וכדומה. ואחרים נערו בו גם באסור וכנוסיה בהמתיר המיקל בודון. ובדאי לחכם אמיתי הי' די בנערות חכמים, אבל אצלו לא כן הדבר נקט כישן לאחרי ראו שישמתי לאסור ותהו כל דבריו ולסתור דברי התעורר שאמר ברבים. וכמעט הצליח בידי להוור קדושת השבת אצל יחיד בני ישראל החרדים לדבר ה'. התהפך כתחבולותיו עוד הפעם ואמר שבאמת יש לו טעמים אחרים שעליהם בנה יסוד התירו. וזכאמת ככל ערי אפריקא מותר ההוצאה ורק הרבנים המה חסרי מוח וכח התורה מלוטר מותר. והוסיף עון על עונו והדפיס חבור להתיר הדבר וקרא אותו בשם תקות זכרי שיעור מקוה הנהו שכל העם ישמעו לעצתו. והאמת אניד לטור הגאונים האמיתים ואחי הרבנים האלוסיס המעיינים, שאם במדינת אייראסא עשה כמו כן לחשוש אחרי התירים והדפיס כזאת במקום שאין נחשים מצוים. ואין תלמידים לא חכמים מצוים וגם אין מים הרעים מצוים לשחות בצמא למען סאות הרוה את הצמאה. או לא חיששתי לנלוי דברי בספרי נגדו, כי מי ישמע לדברים כאלו. אבל כאשר באפריקא אנחנו שנתקיים בנו בעוהר באסור חז"ל ונתגלו למקום מים הרעים, אשר בכליון עינים לזה מייחלים שיבא אחד מן המורים להקל במקהלים, וסוערים סיהם לכל המקיל קולות קלון ותקלה, ורבה הסכסלה. וההמון רובם אינם בני תורה ומרודים בהוויית העולם. והמיקל הלוח עקרו קרנים וידו לו. כארי שבחבורה. חלק על ראשונים ואחרונים ומבטל גאוני גאונים. ועל רבותינו שמשיהם אנו גוונים ועל באר מטיהם אנו חונים, מער סיו לחלוק עליהם בדמיונות כחביות, וכאלו המה חסרי אונים כחאחר הבנים. וכאשר יראה הרוואה איך הוא מכריע להיפך שלא כהכ"י ושלא כהמנ"א ומבאר שלא כהתוס' וס"ל שלא ככל האחרונים וחולק על כל הגאונים כמו על הגאון האמיתי מוהר"ר ש"ז בעל תודת חסר אב"ד לובלין לסנים, וכעת מושכו

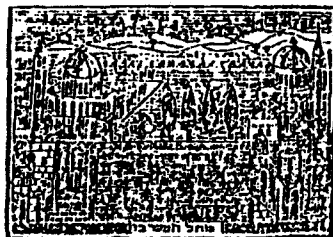
מושכו כע"ק ירושלים תוכב"א. וגם הגאון המפורסם אב"ד סלוצק חלק כבוד להגאון דלובלין ומצוה לשום עין בתורת חסד וספק כמותו. והרב המתיר בעצמו מוציא ביום השבת לעין כל, וכן צוה לאחר מן השוחטים הקנאים מה שיעשה כן כדורנים - למען הנגיל בזה את ההמונים.

וע"כ למען כבוד התורה וקדושת השבת וכבוד רבותינו ראשונים ואחרונים חקני הדור הגאונים, העכרתי עוד הפעם כל דברי התירו תחת בקורת עמי וראיתי שכלל דבריו אין כדאי לדחות דבר אחד מדברי רבותינו הגאונים ואף כי לטורת רוחי היא לצאת אתו במערכי המלחמה. אך למען כבוד התורה וקדושת חלול שבת יצאתי כנגדו להעביר שבת בקורת על כל דברי המתיר. וקראתי שם החבור בשם **תשובה כהלכה** שהוא תשובה כהלכה על דברי המתיר בעירוב להקל באיסור הוצאה כהר"ר.

כל אלה כתבתי ברוח נמוכה וכלב נאנחה על שהגעני ככה לצאת עוד הפעם בשדי המערכה, ועבור שבת בעומק הברכה בתוך ההסיכה ה' יוציאני לרוחה, וגם יגן ואנחה. ויחד עם רבותי אוכה להיות בציון בשמחה, ויקיים בנו אאסוף הצלעה אקבץ הנדחה:

שלום אלחנן הלוי יפה

אב"ד סלוצק בכמה ק"ק במדינת זאמז. וכעת רב בק"ק סאנז לואיז במדינת אפריקא.

תשובה כהלכה

והוא מלואים לספרי שואל בענין שרצה "אחור" להחיר
הוצאה בשבת בפה ס"מ-לואיו ע"י הכשר המעלעגראף
והדפוס קונטרס וקראו בשם "תקות זכריה". וזה הוא חשיבה
ברורה על דבריו ועל דברי חלומותיו. וזה החלי בעזרת
צורי וגואלי.

א) בדבריו שמכנה הקדמה בדף ולד ד' הולך ומחלולך וכל רבנים וגדולי
המעניקה הסרדים על דבר ה' ועל קדושת השבת ככל איקורי
חורם המפורשים לעין כל וחומד יגלו למוסר אונס בנזקתם על המעוררת עיקר
הדת ואיקורי סקילות טענשה להם כקלי קלות. וכל אשר רק דמי יסודי כשר
כול בחוק עורקיו. לא יוכל המאסף על זה שמחלולך מרבי האון ועלגלג עליהם
על שאין כוחם בהחירו. ועליהם אומר שאלמנו בגזל סק' רבון אין לו חלל
בזמנתי. ועליהם כוונתו כול כל הכועס ועליהם נאמר שרובם עונות וכו'. ולא
יבין או לא רלה להבין האונת של הכתיב הוכח וגו'. ומדברי דוד הולך עיה
הנאמר ברום הקודש בנזקתו ממך לחקיקט גר'. ולהסיף מן האומר בשויע דבדברים
המפורשים בנזקתו והכל יודעים לא סייך לומר ע"ז מוטב סיסיו שוגגים. ולא עיין
בנדרים (כ"ב א') בנשיא סס מרח חכמים כו'. ומזה יראו שכוונתו רק להקל בדברי
חז"ל לזעזע לנפול חן בעיני ההמון:

ב) בתחילת דבריו בלד י"ב כחצ בזה"ל. והענה גם לכ"י חלקי בשויע ח"ע
סימן קס"ב קצ"ף א' כופין בני ונזי זה חת זה כו' ומראה חס
עלנו כמחדש דברים. ורבינו סתים אחרי כל יגעו בחורם נעלם ומנו גמרה
מפורשת. והרב הגאון השואל שם ג"כ לא ידע ושניהם לא ידעו זה הגמרה והדין
במי. שכל רב ומחיל יודע זה. והם הביאו ומרחק לחנוס עד שבה החכם
המסיר ונולא העליהם ונפל על המליאה. ובאונת שלשה דברים נעלמו מוננו ולא
הבין המפעל של "בניד שא"י". ולא הבין עיקר דברי הקמיע. ולא הבין עיונו של
רבינו הגאון מלואים המסית. וכך הוא הדבר. הסתים ז"ל משיב להרב הגאון השוא
שם בלש שכל בני העיר יחד ומולים ג"כ שלא יחוקן העיר ולא יולאו ביום השבת
ואינם רולים למרח בזה וכן אינם ונקטים זה ומסרב אביד דומתם רק כעוב בעיניו
יעשה. אם הוא זה כמו עירוב חשבילין ביום טוב שחל להיות בערב. שבת או כמו
עירוב חמומין שאם אינם רולים ג"כ נשאלי ואין זה רק חיקון דבר. או שזה נולא
ודל. ובנתינו לענין ד"מ נאמר אם קלח בני מנזי רולים דוקא לחקן בלשך הנה
רולים לישא ביום השבת ולהוליא יכולים לכוף את השאר כמו כל דברים הנלכדים
להם

להם. ואם כן עם נוקם לזה לדברי הסתים האם נעצור שטיפין זה חת זה נ"כ
ב"י העיר לעשות מומה דלתיס נעצור זה הוא מליה לעשות מומה דלתיס בזמן
שכולם רולים לישא בפרוות לחמה"ל. ולא הבין דברי הקמיע שסוף הבין שסמיע
הוא המחדש חת סדין סלום שלענין הולאם נאמר זה שטיפין זה חת זה. ובאונת
שזה דעת כל המוסקים הכ"ף והרליש ז"ל ובעלי החוקקות וסמיעים ז"ל וכל
המוסקים ורבי וסמור וסני". וסקמיע הוא רק מוסק דברים ססוזל צמוד וצני
וצנ"ע ואם כן מה סייך להקמיע שנקשה עליו מרשי. דסקמיע אינו משמיענו
רק שסכוונם או למי או קורה ומוסק דברים. ובאונת כן מוסק. בלשון סרענים
בפרק ה' ומלכות סכנים סלכה י"ב לעשות להם למי או קורה. וכן זולת זה מי
לא יבין דרשי כחצ רק בדך ח"ו דמי סרלס הגמרה לרמות סלין מזה רליס.
אבל למי סלומה דסללסם בלומה כמו שמואל בודלי דמוסקתל כפסעל נלומה גם
כפי רשי ז"ל. ובפרט למי סליס "בניד שא"י" עיקר סכוונם של סנסם סגריס ז"ל
סלומיחיס ואשר כן ליסקק לסללסם בשויע אריס [סימן סס"ז קס"י] לא הבין כלל
וע"כ עלה בדעתו לומר דדוקא מועל סדבר על ביד לעשות זה סכפי סל למי או
קורה או לורה ספחם עם סנלומה לא סכר זה בשום נוקם - רק ללל סיוחף עירוב
בשויע. ועיקר סכוונם של "בניד שא"י" היינו בניד יכולים לכפות גם על סיוחף עירוב
קבולות או עירוב סלירות היינו נתינת ספחם. וכן סוף סלענת כלל קוניס זו
מחללה אורו נגמרה דשלי סיכי דליכל מחילס היינו בלשך בפתח צעיק דעחו
וא"כ לא יוכל לסיוח זה ע"י כפיס בלשך סוף כל סוף לא י"י דעחו ובעיקן דעחו
לשני סעעעיס כמו דכחצו סחוק' סס בדיע סללי סס מוסס קין ואם מוסס דירה.
אבל מחילס עונה ספילו צע"כ. סלומס סליכ מחרן סגמרה בלומס יוחר מרוח
דוכיז לכאורה קשם דעה סלפי סכסית על סלוסיס או סלסי או קורה סלל סוכיז
עוד יסלר ליסיר עליסם כי לא יסחק ספח וא"כ ע"כ מוכח שגם על זה יכולים לכוף
לוחו כי אם לא כן ליזס סועלס יסיס וסכפית סלסי. ועל זה מחרלי סגמרה דבאונת
יס חקקס לזס בלשך סלשון כופין מועע גם ע"י ביד ובניד מסי גם לענין סיוחף
וע"כ לסיוחף יכפסו בניד וסכפית יסיס סילומר רולס לזי וכן פ"י בפרט עלי למוגיס.
ובזס יונחק עולד סלשין דליס דזס מועס כמו סחירון סרלשון סללי סכס דליכל
מחילס רק בלומס יוחר מרוח. אבל זה ודלי דעל למי או קורה יכולים לכופו
בלזיס לומס סרק יוכליס אם אין לסם ביד ואם יכולים ע"י עלקס ג"כ מוצ. סלומס
לדברי ססתים אין לזס ענין כלל וגם סיוסו סהירוסללי אין לו סמר. ועיין בסגמרות
סגלון ר"י בדרך סלל נלסס לו כלל סגרקס סל בניד ע"ס:

א) בצ"ד ה' סניס חסונת סרליש ז"ל כלל כ"ל לוח ח' ולא הבין סכלפי עלמו
סניסס סקס רלס סלסר ציור סרליש לסלוק על ססלומד ועל סגדוליס
וגלויס סלל לססיר מנזי בלירות ספחם כדין סללמוד צליות צדויות סדויות
קדיס

קדים. וביעוט. אלה נלכד הרב המהיר לחסור רשות הרבים נלי כלום נקנחות נדויות ולחלוק על החלומות ועל כל הנאורים. ולמה לא שפיל לקוף הדברים שם צוה הכלל קימן טי דמציאות הפסחים חלו לאלו לריכים לורח הפסח לכל פילוט ופילוט מחסר שם המצות האחת היא פסחית לרשות הרבים. ומה המצוה נעלמה בלא נדחה כל דבריו:

ד] **בצר** ז' נח לחלוק על דברי המצ' בדברים שאין להם שחר ולא ראה בדברי המצ' כמעט מוכרחים מרבינו הראש' ז"ל בפרק כמה אשה במציא שם דעת רבותינו בעלי תוספות האלו ולא הזכיר באומה התחיל דקיר ורץ הקפיד על הנאי באין רוסח י"י אשה וכחצ בפירות דלם רחצ י"י אומה או חסיר וקושייתו שהקשה דלם כפי דברי המצ' דעיקר הענין שאינם נחצים י"י אשה חס כן למע מציאים בכלל אה הענין השני. זה אינו קושיא כלל דכן דרך רבותינו שגם לקרף מציאים טעמים לפעמים חף שאינם עיקר. ולכך זה לא הבין עיקר עיוון הדברים דעלכך חסור רשות הרבים יש גם כמותית דזה היה נכח חסור מחל שאינה נעוררת וגם שם לר"ך להיות חסור ואיך עכ"פ הלא הוא כמו כרמית — ואע"פ שאינם נחצים — ועל זה הוסיפו התוספות לומר דלכך אין מוחין בהנשים ונשים ולזה יש לירוף דעת הסוגרים דנעין קיר ואיך נשאלין י"י אומה דעכ"פ מדרבנן הוא יש לר"ך זה הדעת דנעין קיר. ועי"כ באשר צוה חסור שני הדברים עדיף מכתובות ואיך כמו חלר שסיבה נעוררת באשר נשני דברים חסרה מרשות הרבים וצוה באומה מדויק נועם לשונם של רבותינו בעלי התוספות דמתחילים בכתובות ומסיימים דהוי כחלר שאינה נעוררת ודויק. האומה זה הוא לענין לנחות בהנשים ואיך מפרשים ביחוד לענין הדין ודיל:

ה] **בצר** ט' הראש רוב גדלותו להיות מכריע במחלוקת סידועה ומכר זין הראשונים ואחרונים. האומה צוה לומר להאריך שכר חיל הארכות צוה נפשינו שואל כענין ואין לו להסיק על כל האומר ומכר חף כמות השערה. האומה מה שעשה עליו במכריו ומק"ף ראיה משנה ל"ו ע"ז ומחנה ל"ה רשות הרבים היא ופירש רש"י שם שהיו הכל נחלין חלל משה כ"י. ובאומה לרובת מזה משמע הכיסוף לפי דעת הר"ן בפרק כמה אשה דכחצ לדעת רש"י נעין דהסיר יסיו עוצרים בכל יום חס הלא נודחי דבר נבלי אפטר טבכל יום יסיו חלל משה במחנה ל"ה כל השנים רבוא חלל דלך נקטת הנחת הכרעות גם כן נאמר הביאו צבוקר צבוקר ואף לדרשת ר"ל הק' שלשי צוקרם הביאו חלל גם כן סיה זה נשני ימים. ואיך הלא נכח לא היו רק העמלה מירחלל שהם חלי עקיר. חלל עי"כ לרובת מוכח מזה דאף לרעה רש"י ז"ל לא נעין שנתקיים אחד יעבדו שם חלק גדול מן העיר מן הקיר נשעה שהקיר נוקעין העיר בכללה נכל יום הכי זה מלר"ך כל חלק וחלק מן העיר לכלל אחד ונקראים כל המקומות הרחבים

הרחבים י"י רשהיר מן החורה. וזהו א"ן להאריך בדבר סידוע לנכר כי רב דמד יומא: ואין **בצר** י' מעלה דברים הרבה ברוב ענין ואומר שלא הבין דברי הגמרא דשבת פ"א ופירש רש"י שם. ואיך כחצ אכן כשנעין צ"כ ר"ה כ"י

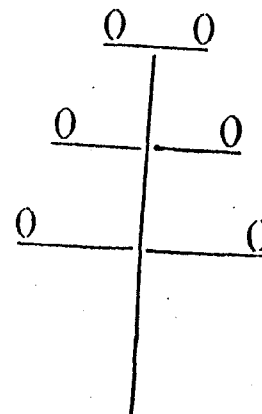
ופירש רש"י. וכל אדם חסר חידוש מלא שם יותר מנהגו דשבת ופירש"י שם: **וי"ו** **ובעיקר** הדבר שכח שם אלא חסר מקום מקורה קלח באור"ך או ברומח מיד מבעל זה חס כל הרשות הרבים מלחלטרף עוד לעי"ז דזה כמותית. לא ידע מה קאמר דלם כן הלא לא היה רשות הרבים גם במדבר דעיקר רשהיר נלמד משם. ושם הלא הפסיקו העגלות עם הקרשים הנחוצים ללכרם עליהם ברומח כל החסור. ועיקר רשות הרבים נלמד משם ובגמרא אומרו תחסיס ולידיהם וביניהם רשות הרבים ובגמרא ל"ח א' מקשינן מזה על מידל רשות הרבים ומקורם פסוק. ולנפק עיקר הגמ' שם דהנקדים היו מונחים באופן דחיצות העגלות היו גם מקור נלתי מקורה עיי"ש בקוגיא (ליח ולי"ז ע"ה). ועכ"פ הקרשים אצ"י שהיו נעלמים אומה ומחצ עלם הקרשים לא היה רשות הרבים רק כמותית והיו מפקינן חס כל רומח רשהיר דשם באורכס שהיו מונחים באור"ך עשרים אומה כפי רש"י ומכ"ז לא נעלו ל"דיהם חס דין רשות הרבים ומחנה. וזה ראיה ברורה שלא כדברי המהיר. ועוד ראיה יש דכמותית אינה מתקפת לענין לירוף הקיר אע"פ שהולכת לרומח כל העיר ומתקפת עירובין ד"י ע"ז ואומר עולל אצ"י דמחנה ללחולל דלחיותהון נעלות נלילה מייצין עליהם משום רשות הרבים ושם פירש רש"י שערי העיר היו מכוונים זה נגד זה והיו צה ששים ריבוא. ונעירובין דף כ"י ע"ה רבה נר אומה מעיר לה לכולה מחנה ערסיחא משום פירל ד"י חורי כ"י ועיי"ש ברש"י וחוקי דסייע מעיר ודהיו ד"י חורי ומנואר דהפירל היה דינו כמו קרפף א' עכ"פ אינה רשות הרבים כפי פירוש רש"י רק שומה עותיקה. ומנואר דהיו משפיקים חס כל העיר ובמנואר נליר. ונכ"ז לא הפסיק חס הקיר ואם היו דלחיותהם נלתי נעילות היו מייצים נשים רשות הרבים וזה ראיה ברורה. אע"פ שאין חס לריכים לכל אלה באשר עיקר הדבר הוא נעל ומנוטל שאין כאן לא רשות הרבים מקורה ולא הספק באשר נבאר. וכן יוכל לסיוע כעין דמזה ראיה עדיף כ"ה ע"ה קרפף נח שלש כ"י ומקשינן דעמיה של רב הונא נשים פי חקרת יורד וקוחס חלל נלא זה נעל האי המקורה הלאה לשאל הקרפף. ואיך כן נוכל לומר גם צוה האומה אין לריכים לכל אלה באשר נכר חרלטו עקיבא דשבת לי"ח שאין שייך זה כלל: **ז** **בצר** י"ד עק"ז' כחצ צוה הלשון עיר אשר עעלעגנאין חולקין חס העיר ולמעלה חקקי נעמודי העעלעגנאף וקנעו בהסקקים כ"י זה עקר ויחלט הנחלס לכל צ"י עירינן ונכל ערי המדינה הוצא ובפרט צפה העיר נעשה העעלעגנאף על עמוד העמוד ונחון על ראש מדרו נכר של נחל ומונח ע"ז ללכר צערך אומה או מחנה נעע ועל זה הנכר סקטן קצונים נשני קלחיו לונקליות כמו

אבל וכו' באשר סוף כל סוף היה זה עשרה שנים עיי לא בצלי מים להחילה ולטני הפי גם להפי טל גדולי ענה לה נחם ונעשה נמוך ונעטף הדם עד שנעשה שם כמו גור בהלך שער לא נשטף עשרה נפחים וכו' הלא גיב ונשטף בפירוש דמים עלה עד ריש הגדולי וכסם המים הגדולי כנעט וכו' לא בצלי מחילה לעלול בחלך. והעטם באשר דמיון לבני החלך היו מחילה ריכרה. וזה כמו פירוש הרשביא ומשם ומהו נשטף דלמי דעיקר ונקים המים הלא נאמר ונעשה כמוליד מכו לא בטל זה וזה הנחילה. אבל לקצרה וקצרה הפורג להפי גדולי שפי המים נמחה נקרקע הארץ כי זה בטל דברי הפורג וקצרה. וכונת החוקי כהנעם שגדולים גביהם יורח אין ריל ביומר היינו שגבוהים מרבה כנוו שהבין שוכח הלוה דליח היו אומרים ביומר. ועוד דבר כזה לא קחם הנמרץ ובאשר נאמר קחם דליח לה גדולי ומשטף גביהם הראים להיות נקראים על פי דין גדולי לענין זה דהיינו עשרה נפחים. הלא כונתם שהרי אלו הגדולי אינם גדולי הם הרגילים להיות בספרו חמדי שזה דרכם שלפעמים עיי שרעון יחוסק יבשה עליהם ויעשו כמובים עיור נפחים עד שינעשה השרטון שיה להם. רק הכי אלו גדולים גבוהים עאלו הגדולים שכבר היו לים נענעו ורק על ידי עקרה נעשו גדולים אחרים גבוהים מאלו מכבר ואם כן אף אם יצא הם שרעון כהרגלו הכי לא יעלה עד נקום קביעתו חמדי. וזה ברור ובחמד. וכן בחיור השני כונת החוקי גיב באשר הלשון ים הלוה נכנס למר שטף ועבר גבולו ועל יי זה מרץ המחילה שהיה. ואם כן אף אם יעלה שרעון הלא רק כהרגלו ועולה עד נקום שהרגלו חמדי ולא בנקום סתוקף. וזה כדי למרץ גם המירוש השני של גדולי ודיל. ועיין בטור שריע ונציח שם ובכ"י פי הסר וקולי ופירוש הרבני יהונתן. אבל כל זה הוא רק לחנן דעה הדין בנקום אחר אבל כמה לא טיך כל אלה. כי העיקר פרק ונעט מן החמוצות המה כלים מלי הכתר אף לא חלק החמישיה וגם המה דמקום נשפת הכתר יורח גם מעשרים אונה ועלכנעם. לענין קרישה בודלי דתיה בטל אז לענין המשש דשרעון כבר הארכנו וחספוי המליע דהיכא דנענין זה למחילת דלודייחא בודלי דליכים לחוס ובכיומו מחדירה חלק כי משונה רליה כהב והשליט דגם לדרבנן לריכס לחוס האומנם הוא כתב דדוקא גיב באשר דרכו וחוסקו כן הוא וכמו חסר ואחסי גבי נקום. אבל נפיו זה לא לריח לענין מקום דדרך הכתר להחייב דפקס חמדיא בסימן סקיג סיק ליל דלו לא מחסי. ואם כן גם היכא דפעמים דרכו כן ואחרי דרך ונעט נחייב שיאמר מקום רחב גיב לריכס לחוס אף בדרבנן דלברי ספיומו והעניא וכן באמה הדין. ואלילוי יש עוד משש אף אם הם סמוך כי ברוב פעמים יטוף הכתר שטף הכרה וזו לא יאמר ואלוה גדולי בנקום השטה וגם לא מקום מדרון עשרה מחלקט מחוד ד' וגם אז מוקף הכל מים גמים ואין שום היכר ובודלי דין כל המים ככרעלית וזה נעשה כערך במילואה לכרעלית ורוב פעמים יקרה

כוח. האומנם ח'ין כמעט נפקחת לידן בכל אלה באשר רוצה דרוצא רמקוס
מהבהר כמה פרקאות והולכים ממש לחקירות אחרים ופולטים בכל בלאק כאשר
כתבתי כבר בסוף בענין שלי וטורע לכל ואף במקום היוצר קרוב הוא רחוק הרבה
מעשר אונות מהנצחיים והמבייר ואף מעשרים אותם. וזאת כוכל לרלוו מוכן עד שריב
ה' כי כל אלה הדברים הם פיסטופטי חילין בלא טעם אינם טועים לערין כלל רק
לצלצל הלב ודנחיתו יצינו זא :

(י) **בשריג** ח' ל' 15 כחז' אס' יש' ללרף' אחר' הטעלעגראף' ליהטל עירוד' .
 צטוט' שט' כו' כזר' הירא'י' והארכי' צפסי' שאל' כענן' ארץ'
 שחין' כלום' וצפרט' צהטעלעגראף' דפס' שהס' גרועים' ונשל' כל' העולם' וולד' חכונות'
 עטייחס' לוועלה' כאשר' לייחי' וולד' עמידחס' צרוחק' וון' הצחים' הרצה' אמות' כולם'
 בן' . ועיקר' ווקיס' דריסת' הרגל' של' רבים' הוא' שס' צין' הער' להכחלים' : ולבד' זה'
 שקר' העיר' גסס' השטות' וכזר' העיר' על' זה' יד'י' הרב' האבון' ר' אליעזר' גדליעווסקי'
 ר' צהגהות' עין' אליעזר' (אוח' הי' וואו' ה') וכן' צלמות' כהוב' צטויו' וחדר' חלק'
 ג' קיוון' מיה' חטיצה' מוחמלת' מוכח' וקאליוני' כו' ח'ל' שס' ומה' שכתב' מעלתו' דכיון'
 דבקעי' זה' רבים' אף' החולקים' על' החצ'ט' וורדים' דלח' וועיל' . וצוה' יפה' כחז' צלמות'
 ללד' הכוח' אפי' חוקר' גם' צפה' לבזב' ולריכים' שיעשו' לחיים' קטנים' ולעמוד' אלל'
 הכוח' ולחון' לארס' ווקיס' צלמות' שלא' יהיו' יכולים' לבקוע' זו' רבים' ולעבור' . (וועהה'
 יאמר' הרב' הנוחיר' הלז' אולי' יתפטר' גם' כן' לומר' כי' גם' הוא' יגדר' צפס' כל' הרמוצות'
 צהטיג' שלא' לעבור' רבים' ?) בלצב' לא' היה' יכול' הגאון' הלז' לעשות' זה' . וכן'
 ווקיס' שס' עוד' שגודלי' פקול' ונשום' ונחילה' שהגדלים' ציקעים' זו' וידבר' זה' הוא'
 מוסקס' להס'ינוג' זיל' צוין' ובפרט' אחרי' שהיל' גם' הגאון' האמיתי' צידר' הלז' אשר'
 שוועהמח' דידים' וצברין' ענלמח' וחירח' חסד' על' לשונו' וור' ריהו' הרב' האבון' אצדיק'
 לוצבין' כ'י' פסק' בן' . ועליו' כאמר' לך' אל' הכהן' גר' ובפרט' שגס' הגאון' הגירול' האצדיק'
 קלוב' חילק' לו' כבוד' ומוסק' כוח'י' בלי' שום' עירעור' ובפרט' צנפס' צלמות' הער'ג'
 גרועים' ציור' כאשר' לייכט' לזורס' אס' כן' אין' לו' עוד' לסאר'יך' השגחתו' על' הרב'
 הנהיר' הלז' שכל' דבריו' ונהבל' יחד' . האמכס' אחת' אעיר' צוה' שכתב' ההיסך' וון'
 מוש' הרמות' לכל' צי' ארס' צפס' וצוה' רלה' לבטל' דברי' הגאון' צעל' חורח' חסד' שליעיל'
 וכחז' צזהל' . וולבד' כל' זה' ווס' שהחליט' שהטעלעגראף' וועשיו' ולזרחו' מוכחח' שלא'
 נעשה' לשם' פתח' לדעתי' הקלרה' כר' והעמודים' עומדים' בכל' זריות' וועולם' לא' העמודיו'
 שום' עמוד' צנחלע' הרמוצ' צכדי' שלא' יעכז' על' החולכים' וצבים' . וזה' ידוע' להר'
 לרבותי' כי' זה' דבר' הכרחס' צפס' לעין' כל' דרובח' וון' הטעלעגראפין' היינט' העמודים'
 עומדים' דוקא' צלמלע' הרמוצ' ואף' אוחס' שגינע' להעמודים' קמוך' וקרן' זריות' גיב'
 עומדים' הווח' לא' קמוך' רק' מופלג' וון' חציות' ללד' הרמוצ' כמו' ששה' אמות' ולמעשים'
 יומר' נעט' כפי' דרך' הרמוצ' וגס' ככנס' צאורך' כמו' אמה' וזה' הוא' למען' בלא' יעכזו'

הסילוק של בני אדם מזה בין הטעלעגראפין להנחיתם. כן לבד זה יש איה גריעותא שלטעמים ישנם חושים הרבה על מוט אחד כן בכל העיר כמעט כל אחד גבוה מחצירו היינו יחד מרוחק ומעם כמו זה הליור לעשות פתח חלל פתח וחיכי עברי איכסי חכי. אבל הדבר פשוט שאין כדאי לדבר בזה וכבר העיר גם ידיר כפשי הרב הג' ובר מוסריי ראי' גראשוסקי כי צדין אליהו (אוח ד) כעין זה. ושאר הדברים עד סריג ר' אין כדאי לדבר בהם כי הכל ידעו זה מעלמס כי כל דבריו מהנל יחד:

יג) בצד 36 עוד רגע אדבר כי אין דבריו מעם כי אין הסוטים קטנים בלוחם דנוכל לומר לבד רק שנים בכל ולוחם העם קרובים בקים יח' שכי עממים בלירוס יחד ואין זה מעליותא רק גריעותא כאשר דברנו בזה מחסילה:

יב) בשריג ו' ושריג ז' כבר הארכתי בזה בתשובתי טולל כענין וגם עיין בתשובה שהעבתי בזה במקומות, דברי שלום דף ע"ז להרב סגלון סופר מוסריים כי אבדק יפו עיסק ובכלל דבריו אין להם שחר במלכא דאורייתא ואינם מודים בעיקר שבת. ואיך יעשה ברשות שלהם. ואומנם גם עיקרי חלירות בלתי אפשר לו לעשות אף בחלירות שלט. ואם כן מה נעשה בחלקם אשר בעיר ובחלירות. ולבד מן זה אין רשות לשום ארון ולשום חברה בעולם לקבל את האדם עניו אף אם יסיה בלכך לכל הסדר ולעוצה הכלל אם לא בפיוס הרבה בכסף ולא כפי רלוו. ולא כמו שכח. המחיר שאינו יודע. ובאמת זה ידוע לכל מיטק באמעריקא. וכן שאר דבריו בזה פיעטועי מלין כי אף הסוטר שנקרא דיענקעו טכא יוכל לבא בבית בעל כרמו של צעמיט היינו במשד גביה או גולס אבל לא בשאר דברים. וכן יש מה ריעותא שלטעמים בחוץ שם יחלף ספאליקמאן ואחר שם חניד יחלפו. וכן כל בללק הוא סחח שר אחר שיש לו השגחה על חלק אחד מרמז ודיל. ודבר זה אי אפשר לדעת אלא לבקי יודע ושפוא בלוק הלוחה ואיך אומע ועבים אין כפיע לו כלום ומה באשר אין כאן מה לבכור כי לנשות סבנים דאורייתא טלל לא עמרי עכירה רשות:

כעת

כעת נבוא למצוא דבר.

יז) בצד 40 נשים פנינו כי נקשר יושבי העיר כו' אע"פ שהוא כוח נקשר ונודק כנראה אין זה נשני שהוא הבקי האומי בקשרות דפס ואחר והקדמים לנולדת בעיר רק ראה בליזה סינקס זארגלי. אבל האומה כאשר שומעתי ופי יודעי דת דפס [לוינר] וכן נוכחם ספרי אבגליי כעת נקשר בני העיר עם כל הסכודתא. יחד נשבעה ונאח אלק איש. ועבים עם האורחים ונערים אחרות ונכפרים סמוכים והרחוקים ונודכים. (שנית וקילת הברזל של העיר הלוחה היא בית וקילת ברזל היותר גדול וכל הקציעה. והמרכז נפס הוא) בודלי ישנם חנייד יחד נקיר ועבים צעה הוואלד פער אז כוחבים כל ויע עיטנס אנשים בפה קרוב לנולדן. ונכח גם זה שעבים לרובא דרובא וון הפוקקים הוא רשית הרבים:

עו) שם עוד רוב העוברים ושבים בעיר האחת הם הולכים בעגלות העובלים בכח הלקטריע או הקיטורי כי כל הדברים האלו אין בהם מנוח. וכמעט צדין לדבר בהם לפני יודעי חורה ונוכש לפני גאוי ישראל האומים. האחד וזה שאמר שצונן שהעגלות האלו עוברות תחתיהן רשות היחיד הוא. בנחית שבת ולא ידע הקוביא דשבת קיח דים נען קנה ושבת ודברי האומי בשבת דויע עיי דהיו הם כו' ונעירוצין ריש כל גנוח בחוקמות שם שהעגלות היו רשות היחיד ותחתיהן רשות הרבים ועבים גם נוקים העוקרה היה כרוליה וגם כן בעלי לרשות הרבים ומה שאמר שהם פחותים ושלשה עפמים לקרקע זה אינו אמת ויש הרבה מאדע עפמים ונוד העגלה עד הקרקע וכן ידוע דנוד אחיה לא אורנין לעשות את המטה רשות היחיד אף בנוקים שאין גדיים בוקעים רק על לעלה אורנין זה דלועלה יהיה חשיב כלל רשות היחיד בחוליות גבוהות יוד כנפידס דיכל דערסקיל בשבת דף קיח שם וברשי. ועבים עיקר הדבר הוא הכל ושטות דועולס לא עלה על דעת שום אדם לומר דהאנשים הרובים והיושבים בצגלות ובקרנות לא יחל נחשבים וון ביקעי רשות הרבים וגם חלפי ונאות האנשים האלו בליס בחוץ הקארעס ונחיהם דרך רחוב וכן שם חנייד הם שבים ללכת כי לא יפרחו באויר עד הקארס וכמה פעמים יחצכו העגלות וון רב עד שעולים כל המחכים בכל נוקים ונוקים לכמה עשרות בני אדם ולפעמים נחכים ונאות בני אדם ברשות הרבים טרם חבל הקארעס ובשרע איהם הליקמים העראכאשר טיקעסס ובאות אחרי הקארעס נקעים עגלות לנאות ואחריהם הולכים ברנל כנה ונאות אנשים ללוא ושי. ומה שכח שרוב הולכים בלידי רשות הרבים כבר ביארנו כי שנה בזה הרבה שהם חלקים והרחובות שחולפים בלבים רחובות שיהיה נח הלינן בהם והחשויש ביותר ודרך העלי הרבים זה קורא הצלח ונבין הליה לידי רשות הרבים עלם הרחובות שחולפים יחד ונשלו עם כל הרחוב: ומה שכח בנעה חליכס כי זה מנוח כמו בעגלות הנודר אס היה אסר מרים אה עליו חסם העגלות

העגלות או עווד כנגדם נודלי היה קדרם צרבל . וגם לצד הקארעס נשאר נדנור סרמחיות יוסף . ומצ"ן אחת דריסה רגלי בני חלם . ומה שכתב חזקן זה דומה לרגלי מדבר לא חזין ודוע לא ? אך בואת אחי נוריה לדבריו שאין דומה לרגלי מדבר כי הם היו לפחות שופטים לאנשי אומה יראי חללים וכהן להיפך ומאשר מחשים אצל עמי לעיקר הדבר שום . ההילוך ורבים מהלכים דומה ודומה , וחשיג דלכאורה אין לריצים לשום רחיה להם דההליכה בעגלות גם כן חשיג כמו צרבל . אך צביז עין נספר חספסה ישראל כלכלה בנת בעין דחמשפסאטה ודחמשפסאטנן צהיל ערים הרי צבר קייטיל דרכו כוהלק כו' ודלי אין חילוק בין שוכב על הצהמה או שיושב ברכות היחיד בציבה או בעגלה או בפיגיה שמהלכין בה . ואיך הרי בטלים דבריו מכל וכל , ועוד רחיה ברורה ציורם הלא ידוע מכל ספרים ראשונים וחסרונים בעלי חסובת דקסינה העוצורה בנהר רבים המה כמו רבים דונטלי ומחלות ועושים זה רשוק קרבים בשרם צקעי בהם רבים דרך הקסינה ועין צורח קיון ססין סין לי וצחוספות עיונן כיצ צי דהיו דילומה ואין רשות היחיד גדול ומסינה . ונכיו הלקסיס העוצרים דרך פס עושים זה למקום דקעי בה רבים , ומה שכתב סבקהארעס הם ונוקעים . את ההולכי צרבל ומעבר צבר הראנו שזה שקד וחלפי צמי חלם הולכים בפיגיה שהקארעס הולכים חומי אחר הילוכה וסרם שצאות ובלדדים בעת הליכהם רק בלילול מלללים העגלונים על העגלות להודיע שיהיו נשערים צמי האדם לחכות עד שיצברו הקארעס ואם לאו יענש סוף ודיל . וכן מה שכתב דבעין קיפיה הנקום ויחון ונחוקן שיצברו פס רבים חמיד צאין מפריע כעצור צרבינו יומם נקי . י"ב כו' אין זה אומה ואין זה עוצור דצבריו , זה אומה דבעין שיהיה הנקום ויחון למעבר רבים חמיד צלא עיכו צלא האם הכונה דוקא לעוצרי צרבל ולא להולכי עגלות ? וכן האם הכונה צלא הפסק חף רגע כווערס ? והאם הם עגלות סחם עגלות צקיסם עוצרים אין מן הילוך לחכות עד שיצברו סדך ? [ויכול לומר הלא עצור פהם לריכים לשלם דמי נקיעה . אצל הלא כמו מן לריך לשלם האדם דמי עגלה . וכן הרשות נחונה לכל בעלי עגלות חף להסחורים צבליי סחבות (רעקס פעילערס) שגם היום מוחרים להוליך עגלהם על הסרעקס קל הקארעס רק לריכים להסעור שלא יזיקו זה את זה ואם בעיג היה נוסע והצעל הקאר לא היה מללל לו בללול וקראתו חסון ענוש יענש הצעל הקאר והערייצער יחד . ואין להאריך יותר . ועיי"ש צרביק ירוםס צוסיל בנחיצ י"ב חלק ד' והוא כתב . יו' אמה ורבים בוקעין בו ומצויין שם ואיך הלא יגיד עליו רעו , ומיכן מזה לכל שגם מה שכתב בנחיצ הלא חלק יו' כיון דקעי : צם רבים כלומר שדורסין בה חמיד ומצורין ושנים כו' גם כן שאין סקובת חמיד צאין הפסק . רגע ידרכו רק סחבות סכדך צמי האדם יהא סחמיד יסיה זה עקום ססילוך סכל צמי האדם ילכו פס ודיל :

כתב

(סז) **כתב** בלז ויז 42 חלק העיר קאנעלוראז אפער סיפורים כ"י. הדבר לא
כן הוא כי זאת ידוע לכל אשר אין בשם חלק עיר עיומה לסיפורים
ולא חלק עיר חלוקה ואפילו חלק עליון וחמטון כמו בכל אשכנזיא ג"כ לינו. ורק
העיר כולה שזה בחיובותיה החולקים שתי וערב והחולקים רק בלשון ודמים וחמט
ווערב ובכולם כוונתי דרים יהודים מעורב עם שבייכים הגרים חרבים יותר הרבה
ומהם רק באולע החיובות שמה חונים ביומר קלח ולא כל הסיפורים שרים בשום.
ואין שום חלק והעיר נויקף בשום דבר בפני עליו. והליור נועש כמו שכתבתי
בספרי שולל כעין. ומה שכתב עליו וחמט הנהר וויקסיפי חונם כי הוא נולד
חם השם הלז באורך הגלות. ובאמת ויהלך נורית הנחל הלז הוא יותר נחמט
מאלו פרקאות חלל ע"ז לינו בקמור לכל חמט העיר כי לינו הולך ישר ואין כל
העיר קיפה ביושר לשום אחד בלדיו. ואף רחובות הפשוטות שהם קמורים להנחל
הם גם כן הרבה יותר נועשים חמה וון פילוסם עד החמלה נורית הנחל וגם
יותר וון חרבים ויש חרבים עד לפרקאית יגיעו ופולכים המה חיוני ללו לחוך
ללו. כזה סדוריו לעלל חלל חף חף היב הרחוב הנקווון באות חלוקות קמורים

[illegible][illegible]

מצד דרום הנהר דיפנעק אין כעט טאטס נהר רק איזא חרין גס ווירטס קלח טאטיינטיס ברוב פעוויס לילך צרגל ויט גטריס קטניס גס כן עליו וסוף לסוף ומופלג ונחסיס וולד זכ ווולד זכ כוח פראקואה לפעוויס ולפעוויס כעס עטריס צללח : גרודי שחי פההמוס כיו גס זכ לל כחז הדברים בחכום כי צלוב סעקוונס אין טאטס גרודיס כלל שילקט עטריס ווויך די קודם הוויס אלל עכס סוויך להנחסיס אינז כלל :

יח' שם 42 סריל אלד למון גם סם סולך הנחר מיקסיפי וגודויו בו' אונס קרוב יותר אל העיר ים נהם סרס נגוסים שנעשו צדי אדם מעליהם הולכים מקילות הצרול וסר אחד הארוך ביותר בו' סוס סמכס בו'. נזה צא בעלמו וטיפס על פניו כי נס זה יותר קרוב אל העיר ואיך שיך צא קרוב יותר קרוב ולס הפרים מעקיקים בין סנהר ובין העיר איכ סרי אין הנסר טיך להעיר כלל ונס ונהי הנסר. וגם איפס הנסר נמה צמה הרים שיסו לריכס לעשותם צידים מדרך הנדינה צמה לעשות סהר למיטור ולס לעשות סרס [כי מומה צלרס מוסס מלחמס טעסו צס קילנות מלחמס אינו עירנו סאנטלוואין] ואיך סכנס וסר אחד ארוך יותר מוסר סרס מניח סס הוס ארוך להקיף סס כל סלד ססוס ערך סל מנסה עסר סו סננס עסר פרסלוס אינגליס סס כן לנס לן סלר סהרס וסס אינו ארוך כמו כן איכ סרי עכס לריכס סנחמו גס להרים סלסרס וגם לנס סליטורס לריכס לכסוס סרי צחוך הקרקע סס צלס מוקוס אחד מנסס סס מוס סרס סרנס מולד ממי סנהר מיקסיפי על ידי מוכות סרנס ודיל. סלל אין מן הלורך להלריך צס כי סנהר צלד למון רחוק מן העיר היינו מן הצנס והילוך סרנס וכל סלר יסוב העיר כנס פרסלוס צלסס מוקוס וכלל אינו מוקף רק קלס צנקלוע סלסוכיס סלל רחוק מולד כמו צעיר ססרס וליכ לל סיס יכול סססיר סללות סססיר צס גיכ לומר סוס דצו וסוכרס לנס סל סהרס סססס קרובים יותר. סלל גס סס מלין וססס יצל עזרו כי יסנס סלס רוכסי הרים קעיס גללרס מליס סלס סלס כדרך סצקעות סס צסס מוקומיס עקומס מחולדות סלרץ והקרקע ססוד לל נעססס צס [כי כל סססירות צסס מחולדות מוס לוס ונס ססס לסס מנסה סיסס מוקוס סוסס וסודצו כנסעט לל סלו צס ידיס נססך סליכ לעיר סו לסצירות העיר סלל מיר כסיעסס עיר סו חוניי יוקס סקוב למיטור עיי מלססס מרנס וכסך רצ]. וליכ מוסן ססרס סיסוב עוד כסלרס צלד ססיר סלס מוקומיס סצנסיס קלס ונסוכיס קלס סלל כסציס מוכנסס מלסס צלמוס וסלססס מן קלס סרנסצות. (וסצו זס סוס ידוע לירידי סרנס סלון רלוצי סליעס סססס סס וסלס צעירי וידוע כל זלס) ואין צכס סר אחד לקסוס סף רחוב אחד וסכיס סלין עניסס שיך כלל להעיר:

יח' ומה סכנס סס צלד 42 סלס וולד מוערס סססס ענווקס סססס צני אדם לל ידע גס סוס כי אין צצצרו כנסס. כי ידוע סלין דרך צני אדם לססור סססירות סס לל ללורך כמו צנקוס מוצל סו סלר סועלס סלל לל כדי סססס לסס עבודס לעסוס סליכ עליסס סרנס גסרס דמוני לל יסססרס ולל יססרס לגסרס סלל צכל סענין אין צו קורע סל סלס. כי יס סלס קמט צלרץ כדרך לססס מחולדות סקרקע לסעניס צלסר לל נלקטס צולקט וססססס וסני כבוד לל צלו צלמועיקל לססס זס כדי סססס נס ססילוך לסס לכן עוסס זס צני אדם עיי גסרס רכס ודיל.

וגם סס רחוקים למלוד וססססס. ונס סכנס וגם יס ססס מוסילות מן סגדרס לנסו קצרות ססססס וגם מליי כו' צוס צל לסוך סל מולסס דעסו וסססס. סלל גיכ לל מועיל מלונס כי סנסי קצרות צעלמו אינו סלל נוסכ סלס וסול רחוק מן ססיר סיינו מן סוף ססיר ערך סנונס פרסלוס אינגליס. וססרלות סרנסצות סעסיר צעלמו עליסס אינס רק יותר מועסר עד לכנס סלף סלס יססו:

ק' שוב יס מליס בין חלק ססיר סלס ססססס יסססס כו'. כל סצצרס סלל כצו כסצנו וסרליסו סלין חלק ססיר מוסר ולין טיי מוסר וסססס.

כח' בצד 37 לקס קרסס מיר לו ולקיוסי עליוסס יסול. סול רציו סרעיס ולס לקסיר דצרי אדם קסס כצול צכל מיו. וכנס צלסל דסססול

צונדל דלמון דרי רוסקס סלל לל סוס סלל מועסו דסלל למון ססליל סל סוקוס טי ודצרס סלו סוללות סוס לרסוס דצרי רצן סל צסג. סלס כפי סונצור סס (כיד סיד צי) לל רלס למון צסלס ססרלו ססססס לסכור לסס רסוס ולל לסן לסס רסוס (רק דעסו סיס ללסיר עליסס) וכן גס סליכ לל רלס רק סלסר סקרקצ צערוס וצסססולס עד סססליל לו מוקוס צלסי מוקוסן להניס סללי ודריקס סרלל. ועל כן סיס דווס סללו סיס סכירו ולקסו וכמו כל רסיוס סלוליס לו. וסס כן מוסר ססידס סוול דמסכירו ולקסו גס כן מסי סכירס רסוס סליג ססס לל רלס צס סליכ ססיד צס. וססוט דזס סלל צרלן סיס לו גס סלר כך להסכיר לסס. וכן סיס מוסס סעססס דטוריוס סססכר צסיס עירוצין סס סיל ועיכ לריכס סט לומר כן. וכן מיוסר דסוול סס צלססו מוערנס סלל וססס. וסס סולי יסנר סססססס סלוס דסלמוס מועסס דטוריוס סלי וססיר מייני סלל צרסוס גס סליכ איכ סלל אין מוקוס גס לקוי כחוקי סס צדיסו סלו דקסו לוס לל סציו צגונרס מוסכירו ולקסו. סלל צס סלי דסס סו מועס לס די צצרי סססלל סלס וצוס גס סלל דעסו צעיר. וסס סולי יסנר דכוס סכס יותר מועלי ססססס זיל וכדכסו סעסוס לסלוק גס על רלסוכיס? סלל סלל צס נגלס צססו דלל ידע וססס גס סל דצרי רציו סרעניס זיל ודצרי סרלציד זיל וסול דעסס גס צטור סיון ססס צסרס סי ססלכוס עירוצין סלכס סי וסרנסס סיל סס דלין סססו מוערנס רק סלל מועסו צססס סיינו צלל נעילס רסוס וסלל צדיעס. סלל לל סלל לרלו סיינו סיכל דיודעיס סט סלינו וולס. וסקסס סרלציד וססיג עליו דליכ איך מציסס רלס למעסס דטוריוס סס מוס דסוולל סלל צטוריוס לל רלס לסכור סרסוס לסס זס. סלל נקרל אינו וולס צסירוס וסס כן עסורס מוצורל דזס דלינו רלס לסכור סרסוס מוסלילס נקרל אינו רלס צסירוס. וסס כן סרי דעס סרלציד גס כן כמו דצרי סססססס. וסנס צלמוס סלל סכירוס רסוס סרנסס עסוס סרעניס זיל גס כן סססו לסכירו ולקסו. דכן כנס צסרס די ססלכוס עירוצין סלכס יצ וסססו

על עכרים ומשכרם אפילו שלא לדעתו וכן שכירו ושמושו משכירין שלא לדעתו. וכח
המגדל עז שם דבאחז ק"ל גם להרמב"ם דשכירות רשות שא"ל דבזה דעתו דמחרי
בין באשמו בין בשכירו ולקטנו אפילו בע"כ ממש. וכן מודיק גם בלשון הרמב"ם
דשם בפרק ה' ומהלכות עירובין כחז בלשון שלא ודעתו דזה משמע בלא נטילה
רשות. אצל בפרק ז' כחז שלא לדעתו דזה משמע בפירוש בע"כ. אבל עכ"פ משמע
דגם הרמב"ם ז"ל ק"ל דמעשה דטורחנא ומיורחא דשכירו ולקטנו מיירי שניהם אפילו
סלא לרלונו ממש. וכולם סוים לטובה כוונת החוקשים. וכן כחז בפירוש הע"ז ז"ל
בסיון בס"י ק"ק ח' סכחז ס"ס בפירוש דכל שא"ל רולה להשכיר מקרא זה כאלו
מומה בפירוש ח"ל לשכירו ולקטנו ולחשבו ע"י שמוכר זה נראה דמורה שאין
עליה חשיבה. וא"כ המותר היום לחלוק בדברי הג"ל על כל ראשונים ואחרונים
הוא בזה? ואם כי עינו הטעתו ור"ל לגנוז דעת בדברי ה"ה ז"ל ועשה עליו
בגדול. אבל ה"ה דבר אחר לגמרי דיבר. הוא ז"ל מחלק בין משה בפירוש דלו
באשמו אפילו מושה בפירוש שגם הוא לא השכיר מכ"ז שוכרים וממנו (וכן מה"ה
עירובה). אבל בשכירו ולקטנו אם מושה בפירוש לא מחייב הכ"ל עובדא דלחון
וכן דטורחנא אינו דומה כמשה בפירוש. וזוהי תחין באמת ה"ה ז"ל קשיטת החוק
בדכינו חו' דלואח מציא הגמרא מיורחא השכיר דשמואל מלשון באשר בזה מופת
יותר דאפילו גם בפירוש מושה לאשמו מכ"ז מה"ה. ואם כן לכאורה לפי זה גם ק'
הגאון רבינו רע"א מחידלת. דזה גופא נשמענו גם שמואל [וא"כ אין ההוכחה
סלו מוכח כלל]. אבל מכ"ז דברי הגרע"א ז"ל לודקס המה דע"כ הלא התקפות לא
ק"ל כן. דא"כ לא היה מקשו גם קושיהם. וכן כחז גם ה"ה יוסף דהתקפות
לא ק"ל כה"ה. ואם כן בפיר דלהתקפות והראשית והרמב"ם דלא מחלקים בזה
ספיר מוכרחים דברי רע"א ז"ל. ולואח באמת מליין דבריו על התקפות. ובעיקר
הדבר אם ב"ה ז"ל ומה"ה שכירו ולקטנו לשכור מושה בזה"ל עירובין דיע ודע
ח' מוצא דלא מה"ה. ודברי הג"ל שלו דר"ל לומר אינם כלום. דבחקיקה ע"כ
מפורש בפירוש דלא מה"ה כלל גם שכירות ע"י. וכן מפורש גם בדברי הראש
עירובין סיון ק"ג. ואם כן אישא לדעת הרמב"ם ודעתו הלא כל עיקר שכירות רשות
בישראל לא מה"ה ח"ל מבעל ה"ה בעליו ואם כן ק' ומותר משכירו ולקטנו. ולדעת
הראשית דלד"ה מה"ה שכירות גם ב"ה ז"ל. אבל עכ"פ משכירו ולקטנו לא מה"ה
כמובא בדבריו. וכמו כן דעת החוקשים ז"ל וכן משמע גם כן בפירוש מפורש רש"י
ז"ל עירובין (ס"ו ע"ה) דהיו מושה מערב כ' ח"ל שוכר אפילו שכירו ולקטנו דכ"ה
אם כ"ה הוא משכיר רשות אלוהי. א"כ מדייק רש"י בפירוש כן. וכן באמת מוכח
מעלם הקוג"ל דפי' דמיתה זה דשכירו ולקטנו לשכירות דמיתה מושה מפורש
ובמדה ממהל' מחשיבה ומה מערב כ' ואפילו בפחות מושה מפורש כ' ומה מערב
אפילו שכירו ולקטנו כ' ועקולי עירוב ס"ו כאן. ואם כן מלמך דכל הקשרים כחזו
לדבר

לדבר ששמו דשכירות וישראל לא מה"ה לשום דעה בפחות מושה מפורש כן דעת
האחרונים א"כ הלא ברור דזה רק על עכ"פ נאמר אלו הקילות. וד"ל. (ע"ן
בעירובין דע"כ בדיהו ומודים כ' ואע"פ שאין הנכרי ר"ל להשכיר ובע"כ של נכרי
א"כ מפורש בחוקשים דשכירו ולקטנו מיירי בע"כ וד"ל). ודבר פשוט ולין שכחז
לענין לדוקי ע"ן בקשר על אלוהים סיון סליא שכחז בפירוש דלא מה"ה בלדוקי
ובישראל מושה שכירות רשות משכירם ולקטנס ח"ל לא מושה. וע"ן בחפארת
ישראל במשנה ט' פרק יוד דעירובין אוח קטן כ"ז בדיהו ומושה. ופשוט דה"ה
דנשחקע נחמא בלא דעת וכש"כ קטני רשעי ישראל שנחגלו בזה ואינם יודעים
מלוהה ומחללים שנחות בכל וירי דרבנן ח"ל הכשרים בעם לפי הנראה ובמיו
רובם ככולם בודאי דגרעי מלודקס של הרמב"ם ולא מה"ה בזה לא ציול רשות
ולא השכר רשות וד"ל:

בצ"ל 26 בא בקולי קילות לדמות דברי הגאון בעל חורח חקד בשעה ש"ה
מבין דבריו כלל. הגאון האוניתי ה"ל מוכיח דלמך הפחת ששמו מן הלך
על אונקלת היולא בקוץ וולד העמוד שא"ל כלום ודברי החוקשים עירובין ד"ב
דיבור המחליל ואינעם איחא ובזמנים דכ"ע וס' דה"ה ומושה כ"ה והוא חסך על
על הגאון ה"ה מפורש רש"י בחומש חרונה פרק כ"ז פסקו יוד וצ"ה נשא ד'
פסקו ל"ב כ' ומידע לכך ה"ה שם מן הלך וקורה באשר ה"ה חלוי בטבעת לנעיה
מן האונקלי ולזה ה"ה מן הלך. וגם הבין המותר ה"ה דהאונקלי חלו ווי העמודים
ה"ה חמוצים בראשי העמודים כזה. ונפלא הדבר (סיון לבקית ה"ה עניות
בהורה) האם טע ע"ה מלוח דדברי □ החוקשים בשני מקומות האלו דכחז
בפירוש בזה"ל עירובין ב' שהכלונקוס □ ה"ה על ג' ווי עמודים שהקלעים חלויים
בזה. ואם כן ה"ה שפחיתם הק"ל של □ רביתו בעלי התקפות ברור מללו
שהכלונקוס לפי דעתם ה"ה על ג' ווי העמודים ולזה קורים מן הלך. וכן כחז
בפירוש בזמנים שם ק' ח' בזה"ל וחל' לוה"ה ה"ה ל"ה שה"ה העמודים ושני לרדים
וכלונקוס על ג' ה"ה שהקלעים חלויים בזה. וכן כחז גם ח"ה ועוד דש"ע
חלך לא ה"ה כ' שהכלונקוס ה"ה על הו"ה שקבעים בעמודים ונחמץ. וא"כ הלא
שנו ושלשו את הדברים לדעתם הוא שהכלונקוס על הו"ה מוכחים. וכן ברור ילא
מדבריהם הקדושים שה"ה קבעים בעמודים ונחמץ. הו"ה הי"ה ראש אחד מחז בלד
העמוד וראש אחד למעלה כחומה ז': □ ולזה קוראים רביתו בעלי
חוקשים לוח הפחת מן הלך א"כ שפיר □ מוכיח רביתו הגאון מ"ל בל"ן
דבריהם ה"ה מפורש דמוט או כלונקוס □ הנחין על אונקלי הנחין מן
הלך של עמוד למעלה ה"ה לוה"ה מן הלך (כמו הע"ג) לדעת המ"ה וכן א"כ לא
הבין דדברי רש"י עליו שה"ה ולא הבין שאין הו"ה מחזבין על ראש העמוד כמו
קטעם הוא. רק ה"ה מחזבין מן הלך דהלא בפירוש כחז רש"י בפי חרונה א"ל
באונקליות

בלונקליות כי העשוי כעין ויו ראשו זקוף למעלה ובראשו אחד תקוע בעמוד כלוחן טעושים להליכ דלתות סקורין נוחין. ואיכ ברור הדבר שהיו חסרין בראש אחד ון הכל העמוד ולא הראש אחד זקוף למעלה זה ליוור של ליכ סקורין גיחש (קרוק) ולבד חלם חיק לא הבין דעב דעת החוס' דאלו הכלונקות העשויים חלל שער החלך מוסך עשירים חומה לא היו כמו הליוור המונח כרשיי בשם ברייתא דמלמינו ועיכ רשיי לא כחז זה רק על שער העמודים והקלעים של החלך. אבל חלו שאלל הפתח היו כלונקסית חרוכה נהון על הוין ונעמוד זה לוח. דלם כיווא שבעי ליוור רשיי גם חלו עשירים. סלל לבד מנעם דלוחים מן הלך. חין כחן סוס לוחים חף לא דעיון כלל ללוחים וחין שייך גכ לקרוח זה פתח. דהלל רשיי פ"י דכלונקסאות של קלעי החלך לא היו ארכס רק ששה עשרים. ובהם ענעת כנגד העמוד ושם היו נחורים. ואיכ חרי לא הגיע להחלל שבין עמוד לעמוד כלל כמעט. דהעמודים היו ערך חמש. וחף חם היה העמוד בעל ללעוה כמו דפי' הגלון מלבים שם וסיה הללע טעם ומחלה חרי גיכ נשאר מן הכלונקס רק יותר נשני עשרים מעט בלד זה וכן עלד השני. ואיכ החלל שבין עמוד לעמוד היה חמש חמש והכלונקסות היו שני טפחיים ורבע טפח עלד זה ושני טפחיים ורבע עלד השני ובניהם ולא כלום. ואיכ סוס לוח סמחה. ואיכ עיכ לריכים לומר דלוחם שאלל הפתח ומוסך שער החלך היו בלופן חמר כמו טכחצו הסוקי זיל. היינו כלונקסית חרוכה נחורים ונעמוד זה לעמוד זה על הוין. ואיכ דברי הגלון מלובלין פיו פתח כחכמה וגם חרות חקד על לסוה. ורק חוי להם לבריות שרוחים ואיכס יודעים עת חם רוחים:

הנה ליינה לך ליויר העולעגערף שכולס המה וון הלך וגם איכס סקורים ודך הרבים חיל ציניהם לבבין הצחים ועיקר דריקת סרגל כמעט סס ושאר רעמות כחשך בלחתי. ואיכ חני שואל מרבתי חם מן סרלוי וכוון לסכית מכלול לרבים לדורות. חסר רב חמר בקצרות שרופות ולמוות חולל למלוק בזה על גדולי וגלוי הדור. **שלום אלחנן הלוי** אב"ד מה"ק סאנא לואיז:

גם חכמי ח"מ אשר נהירין לי טבילי דהיינו לואיז כשנילי דירושלם עה"ק חובניא. חולל להיעיד כי כיום כל דברי הרב הגי' ר' שלום אלחנן יפה בענין הטענה לבראשין והקלחם, ובפאת לא חרע חפני מה הכניס חת עלמו הרב המסיר צהלה דמוקח לסחיר ליסור קטילה. חם לפני המללי קנה עשויים כל יום השנה בחמיהם ומוכרים וכוהנים כוון בחול. חלם חלו לריכים להיחרץ וחס לפני יחיד קבולה העוברים חם השנה ח' חלל זה חול עון בעור לחתיר חתם להוליל ביום השנה בקצרות דמוקות. ולכיות עין יקור אשר חוה יסיה פרלה גדולה בכל חשעריקא. כיה לך למי סכרתו חלל חתיר הוללה בכל העולם כי כל העולם חול מוקף בים חלקיחנם (וחו קשיוי הגוי) וגם למי סכרתו יהי ווחר הוללה מוילחק כד קלון פרנליקקי כי בכל סדרך עטלגראף. ולכן למען חלחח והלדק מוהכבן עיחזור הרב המסיר מדריו ויוה כי ענה בזה וסלל רחום יבמר עון. דברי הכוחב בלחח ולדק בלי סוס פניה הכיום בחודש חנון (ביל חפניו חיל חוין) למיך כעיהק ורועלס חובניא. **אליעזר גראיעווסקי**

דברי שלום.

התשובה על הערות הרבנים הגאונים בתוך הסכתם על חבוי שואל בענין.

אחרי שננטר הדפסה חבוי שואל בענין עם ההסכמי ונשלח אלי. ראיתי כי בתוך ההסכמות העירו הרבנים דנדולים המסכימים על דברי. באיוה מקומות. עיכ אמרתי להשיב להם על דברי חערותיהם. ומסחתי זאת הקונטרס לחבוי וקראתי אותו בשם דברי "שלום" ראשית כי שמי בקרבו. ושנית על פי דברי חז"ל (קדושין ד"ל ע"ג) אר"ח ב"א אפי' האב ובנו הרב ותלמידו שעוסקים בתורה בשער אחד נעשים אויבים זה את זה ואינם זרים כשם עד שנעשים אוהבים זה את זה. שנאמר את והב בסופה. אל תקרי בסופה אלא בסופה עכ"ל.

וזה הוא דברי חשובתי.

שלום רב וברכה טובה לכבוד ה"ה ירד ה' וירידי הרב הגאון הספי הרב טוה"ר נפתלי הירץ שליט"א אב"ד בעה"ק אחרי ברכת לכבודו ורב תודה להר"ג על כבדני לשום עיונו בספרי שואל ק ענין ובא בכתובים ונתן הסכתם, והתעורר על איזה דברים מספרי. אבא נא כהיום להשיב ע"ד הערותיו.

כתב בחיר בזה הלשון חך וזה סבי שלון לטרים וכי לדעתו אינו כן כי הקטיווער חול בעלמו שכירו ולקיעו של בעל הבית ולא גרע משיכירו ולקיעו של שכירו ולקיעו כו'. עד כאן לשונו העבור

ירידי חיקר והכבד. גם לי טרע שגם משיכירו ולקיעו של שכירו ולקיעו עכ"ל שכירה נשות. חלל

חלל חכמי כחצתי דבר וענין חמר לבגורי. ומלחא בעעעיים. דמלחא שחין לו נשות כלל לקלק הדיינים צקום פעם שלל מדעחם וכן חין לו סוס נשות להכית דבר מה כוון חו להשחנות חוה חשויים צבניהם של חנעיי שלל מדעחם וחף לל לכנס צבניהם שלל צרשוחס חולח לא מוהני מעני לא שכירות נשות כל הרמונות חלל כל חנחים. קולח לא עדיף עשכירו ולקיעו שימד לו מוקס צפני עלמו שלל יהיה לו נשות להשחנות בשאר החלך והבית. דלל מוהני מוונט שכירה נשות. וכן צרמונות. כמו דברי השו"ת הרשב"א ז"ל הפטויס לענין שכירה נשות בפרש הונומנה על העיר. וכוון דברי הכיניש המונח צבי ודברים חלל חלל שכיחי ושלסחי בחוך דברי. והבאחי בשם דבר מווחל ושו"ת ציח חסדשות ושו"ת חכין:

שוב אלה ה' לידי אה הקפד סיקר עצי אלמוגים להגאון האומיני ומהנחיל בלילין זלי. ומה בזכרונ מוכר וכמה הפגמיו ועייניו צו. ומה אלאהי בקיון שלי אחר צומלמל סס הרבה בהנח דברי הסולחן ערוך קיון שלי אה כיל וסרבי להעניק דברי ראשי ואסרובס כדרכו בקודש. כחב ובישוב הקי של חסונה הסביא מה שדבריו קוחרים זה אה זה שמתחילה כחב שמהי קייט רשות מואל או גזר המעונה על העיר ואשר כך בהסונה אחרה אוקר קייט רשות מפרש המעונה על העיר. ודומה סס חירולו של הניה שמתחנן שיש חילוק בין שכירת רשות עילעול המוצאות לרשות של עילעול בתיס ומלירות. ומסיק דהעיקר כחירן הני זיל דיש חילוק בין שר לשר דאס יס לו רשות להני כלים לשם מהי ששכירות מואט אפילו להכניס ולהוליל לבניהם של עכס מואט שכירו ולקיעו. ואס לא לא מהי. ואלי הכי זה כדבריו. ומוקיף אחיכ להנן ולחלק מקברא דנפשיה דעיקר החילוק בין שר לשר הוא עיד דאמורו במסכת ציצ (דף כח) הני זיהרורי כה לעסקא זבניהו וכי ואלי העיקר אס הסר יוכל להכניס מנחיהם ומקרקעותיהם עבוד מניעה פרעון דמי העסקא או שאר חק הקלוב או מהי השכירו. אבל אס אין ביכולתו ורלונו לקלקל להם מנחיהם בשביל מניעה פרעון חק הקלוב או לא מהי שכירת רשות מואט. וכן מפליע להלי בבורה. ואלי פלא מואט דבריו סס בכלל דבריו. דבמה המדינה שכל אה אין להסר וגם רשות אין

לו כלל כמו דברי הניה. הלא פשוט דלא מהי שכירת רשות מואט: [ועיין בקפד חיי אדם הלכות שבת כלל עיה קיון כיב שכתב בפירוט לסלכס כדבריו ונעס מוצאכ דבמה המדינה לא מהי שכירת רשות עייס]. וכן כחב סס עוד בפירוט דאפילו במקום דמהי שכירת רשות מהסר גיכ לא מהי זה לענין רשות של לרדקי וישראל מואט אפילו מודה בעירוב. באשר שכירו ולקיעו לא מהי גבי לרדקי וישראל מואט כמו שמוצאכ בדברי החוספות בעירובין דף ע' וכן מפליע סס להלכה בבורה. ואלי הכי מואט כל דבריו ככללים בדבריו. ומה שכותבי לדעה הגדולים: (ג) מה שכתב ידידי סרהיג חכיל להעיר על דברי לענין המואט הכעסה מוערעפענין וספיריעעס. וכלה להשיג על דברי ולעשות קנגורין לדברי הגאון האומיני ר' יוסף שאלו נלעזאסן בשויון בזה גם כן אף כי מואט היא להסוך בזכותן של רבתינו זקני הדור ודורות הקודמין. וכל זה סאמח חבי וכל. כי מה שכתב הדריג כי דיש לפרש דברי הרמיה זיל מיש הניה יוסף אפילו היה צו ודלי יין נכך הכונה בלחנה על קסס יינס [היינו דזה סיחר בלחנה רק שמתחילה מייירי בששע בעלולא דשמה עירב צו יין נכך ואשר כך מוקיף הרמיה זיל דאפילו ודלי נחערב צו הדין כן. בלחנה אין הדבר כן עלבד שאין זה במשעועות לשון הרמיה זיל דאס כפי דבריו היה לריך לחיות כחוב. ברמיה בזה הלשון ואפילו אס ודלי היה צו יין נכך. או לכל הפחות אס ה' כחוב אפילו היה

כר. ובקויע דיו שהוא מבושל בשכר שעורים כר ולא נכחב שכתב צו שכר שעורים או עם שכר שעורים. איכ מהנך לשונות משמע בפירוט דמייירי שכל עיקר לחלוחיה הדיו הוא מהשכר ומכיו מותרים אס רק קודי הספס [כמו דברי חסך יעקב] וכן סס בהמיד בקיון קביט כחב בזה הלשון הא דריו של יין נכך כר משמע גם כן מוא אף דעיקר הדיו הוא עשוי מזה ולא רק נחערב נעט. וכן כחוב בניה יוסף (קיון קריב צייד) בחלחל הדיובור ומהריק זיל כר דיו הללו שנוקמין מן הככרים מפני שהיין הוא בעין והכיס מותר כר ואלי מפורש כמו דברי סרהיג חכיל דאף על גב דהיין נכך הוא בעין. מכיו מותר באשר נחקלקל. ומואט באשר כחבט בשויה שלטו צידן המואט ואדרבה יידן דידן הוא עדיף יותר להיחלל שסס הוא רע מואט ציורר ואס כן מפליע דמו דברי סרהיג המשיג על דבריו שכתב דסס גם בלא היין הוא כחב שפיר ודלי. ואדרבה הא דבריו עיקר הכלה נשאר בקיומו ורלה בקיוס הדבר ובה נשרף ונאבד לגמרי אחיכ והנחלו צא על ידי איבוד אבל על כל פנים לא גרע מזה. וגם מה שכתב כבוד הדריג דשפירעעס גם מתחילה עומד לשני דברים גם לשריפה [ורלונו בזה כפי סרהיג דאלי עוד לא נחבטל עונה שיהי] גם כן איכני מנין. האחד אימה ולינו דשפירע ייהי עומד לשריפה כמו לאכילה ושחיה. וגם מה בכך הלא על כל פנים לא גרע ממהריאקה דסס גיכ הלא נחערב חנן גמור ובודלי דזה עומד גם לכמה דברים ולחריאקה

ועכ"ז נוחר לקיימו במסמך כעצמם נשוע
 אורח חייך קיומן חקוקים קעץ ח' וכן
 במלגותא. וזה מדברי הרמב"ם רב האי
 גאון והרמב"ם ז"ל וכבר כתב ההגיד שם
 בקיומן קביע הניל דנוחר גם בהנאה
 בחוד המסמך באשר בוונח אחרם ז"ל נוחר
 לקיימם היא גם היחד הנאה עיי"ש. וכן
 צוה שכתב לענין נקרה ולבסוף נחמוץ
 גם כן לא מלאחי צדוק פסק דיהיה סיל
 כן דלענין נקרה קודם המסמך יהי צעין
 זה. כי אף בדיוטלמי נוקים לה להך
 דוולגותא שנקרחה ולבסוף נחמוץ הכי
 כתב בספריה בקיומן הניל סיק צי דזה
 באשר הידועלמי עיי"ש בחוד המסמך ואז
 באומה יש נפיו צוה ודבר זה פשוט מאוד.
 ועיין בשו"ת טו"ז (מהדוריק קיומן כיו)
 לענין היוזין בלאזין עיי"ש והמלא גם כן
 בדבריו עיי"ש:

עתה

אדבר צוה שהערה הרחיב
 וכו' ר' אליעזר גרליעווקי כי
 עלי ועל דברי השגותי עליו. ואשיב כי
 ה' המוצה עלי:

הנה

יירי הרחיב וכו' המפור
 מוה"ר א"עזר גרליעווקי
 שליט"א בעל המחבר הגהות עין אליעזר
 כתב בקו אחריה דבר שלו להעיר על דברי
 שכתבה שהשויח נחיה לדבריו ומכ"ר.
 וכתב הרב הניל על זה להעיר דמה ענין
 זה של הגאון רבינו בעל שו"ת לדבריו
 דהשויח כתב דש' לחלק בין כלי הניחוח
 לאוכלין לכלי הניחוח למשקין והוא
 כתב לחלק בין כלי בעלי חיים דשעורן
 כרימיות לכלי העשוי למקוה. ויל להשיב
 לכבודו אשר כפי הנראה כחיר עגול

ערדוחיו לא עיין צנוף דברי השו"ת
 שויח ואכ"י קלרתי מעט בהנאה דבריו
 ז"ל. אך באומה הוא דהגאון ז"ל ויירי
 לענין כלי העשוי למקוה וגם הוא מוזכר
 להך דברי צע"ש. וכחוב שם צוה"ל גם
 המהרי דשיעור כמוליא רימין הוא לאובלי
 כי עד ובאומה ריחתי לומר דשעור דחיק
 הוא משום דהיה דרכם להשתמש עפי
 רוב כרימיותם ולכך כל כלי צע"ש שיעורן
 כרימיותם. אבל זה כיו ולפי זה עכ"ש
 לדין שאין לנו כרימיותם היה נראה דברי
 ר"א נכונים דנשער דרך ויה שמשחנשין
 בכלי ואז ידוע השיעור כיו. ואיך הלא
 נובחר באר היטב דגם הגאון הנה
 מוזכר הנפיו דכלי צע"ש. ואדברנה נוחחי
 הוא ענב לדברי בחיר דקיל דזאת סכלי
 העשוי למקוה הלא מוזכר וכלי צע"ש הוא
 דהלא איננה עומדת ללא האומה לנכור
 דזה הכוונה כלי צע"ש היינו כל הכלים
 שרק באו ללא צע"ש איש פרטי אף
 שיהיה לעזר משויח וכו"ז שיעורן כרימיות
 באשר צע"ש חס על כליו ואכ' נחלקלקל
 ונחשמיש הראשון עוד מלכינו עד שיקצ
 כמולא רימון [כמו דמפורש בפרק י"ז דכלי
 נשנה ח' בחוקי יו"ט שם בשם רש"י ברכות
 (דף ו"א) וקובה (דף ו') דכן הכוונה
 כלי צע"ש כל הכלים שבאו ליד צע"ש
 איש פרטי להשמישו וכלי חומרים הכוונה
 בעודם ללא האומה לנכור. וכן הלא
 הוא אומה דהצריח ואיך לפי זה הלא
 פשוט דכל מין כלי שחיים מקוה או איזה
 שום כלי כשהוא ביד איש פרטי להשמיש
 אז שיעורן כמוליא רמון. ואיך לפי זה
 אין מקום כלל לדברי הדריג. לא שחסיכ

כחוב

באומה אין לרובי כלל צוה להשיג עליו
 רק לרובי לומר צוה דהכסף משהה לא
 קצירה לית לסברתו של כבודו ודיל.
 וגם עוד דבר חדש אשר קלח בדברי
 השואל ומשיב שם בחשיבה הכל דמחליט
 שם דהלי כריע צפרק י"ז דכלים דנשערין
 כרימיותם צדן ומציא רחיה נשיכוש
 הושערי להרמב"ם ז"ל שם. קשה לי מאוד
 דברי קדשו דעיינו המפורסם אשר חומד
 מנחיק יציעו אף לא שם עיונו המפורסם
 בחיבור הרמב"ם ששם ירו השוקף להלי
 דשם צפרק וי' והכלכות כלים (הל' צ')
 פסק בפירוט דנשערין צבוקים לפי דעה
 הרואה דזה כמו ר' יוסי. וכו' דכתב
 הכסף משהה שם וכו' שכתב החי"ק יו"ט
 צפרק י"ז כלים נשנה ח'. ואף על צ'
 דמאוד קשים הדברי שכתב צ"ח העשירי
 נוכ"ז או דל"ה ענינה נסל בשיעורו לו
 שחור צו בחיבורו מזה שפסק בשיעורו
 אבל עכ"פ ההלכה כמו ר' יוסי דנשערין
 צבוקים לפי דעה הרואה:

ובאשר

(ה) העלנו עוד הפעם הך
 ענינה דמוליא רימון.
 ובאומה שיעור נשערין נדבר עוד קלח
 בעיקר שיעור דרימון כנה הוא. דאחרים
 אומר נשנה והגאון ר' נחמס מענדיל קלרנו
 כתב דראה כראש חיתוק בפלריז. ואכנה
 ככר הראטו חיל דהוא פחות מנשמה.
 ונציא עוד רחיה אחרונה ועל זה קעיר
 אחי איש הרב הגדול צח"י מוה"ר
 שוועין פרץ הלוי יפה שליט"א דהוא פחות
 מנשמה וגם מעט פחות מנשמה אלצעה.
 והוא דבשליחם א' (ו') ודברי הימים ב'
 (ג' מ"ו: ו' ד' י"ג) מפרקי"ש שם בכתובים
 דשלמה

כחוב דכנה דאין דרכם של בעלי חיים
 כלל להשתמש כרימיותם אז נשער צוה
 שושתמשים בכלי ואז ידוע וכוונתו צוה.
 ואיך לפי זה הך כלי שזא עשוי למקוה
 ולמים דינא כמו כלי המים וחור דינא של
 כלי צע"ש כמו כלי אומה היינו הך כלי
 העשוי למקוה ועי"כ הלא כן כיון גם לדברי
 בחיר ואיך הלא מושג בכללו דברי בחיר
 בדברי הגאון בעל שו"ת ז"ל. ואדברנה אכ"י
 ריחתי להלדיק צוה אח דברי כבוד חירתי
 כי כלי העסקתה הראשונה דבריו נחמס
 כי נה צדק שהיו כלי העשוי לנזקיה קוף
 כל קוף הרי הוא ככר צין כלי בעלי חיים
 יחשב שהרי הוא כנה של בעל חיים
 ולא ללא האומה:

וכן

באומה רחיה שערמיג לומר גם כן
 לדבר פשוט דגם נוקים ואיזה
 כלי שיהיה ויאחר שהוא ללא צע"ש כלי
 צע"ש יחשב. אומה אחר כך נשאר בלדיק
 עיין באשר הוא גם כן נחיה לקצרה
 השואל ומשיב הנה דכנה שאלי. [ועיין
 בקשר פני יהושע צח"י לנשכת ברכות דף
 ו"א חס כלי צע"ש דשיעורן כרימיותי דהוי
 מן הכורה הלילע אז רק דרבנן ומסקנה
 דניחל בחר עצמי באשר צע"ש מסין על
 כליות כיו עיין שם] וידוע אכ"י דאולי
 דדעה כבודו לפרט כלי צע"ש להשמיש
 ביחס וכלי אומה כהונה כלים העשויים
 לאיזה אומה ואם כן לפי זה יהי דבריו
 צעין אחר לגומי האומה אין אחד מן
 המפרשים והפוסקים שפירוש כן ודיל:

ומה

כתב עוד ידיד' כי דהשגתי
 עליו איננה השגה עליו רק

על השואל ומשיב והכסף משהה. הכה

דלמות תולך צים עשה מצי'י אשר עליו הסביל רימוי נחשח קביז לסבחה אשר קביז לטי העמודים לכל עמוד שני טורי רמוים זה למטה מזה. וכל טור הקיף את העמוד. ובכל טור היו מלא רמוים ואם כן לפי זה הלא נמלא עמלה רימוים ממה שיעור חוט המקיף את העמוד וכל עמוד הים היקף שלו שנים עשר ממה כמפורש בכתוב. ואם כן לא ולמד כמה אלבנות היו. אמור מעתה לפי האמור בשיס ערובין (דף ה') וקובה (דף ה' ע"ב) ומנחות (דף ז') לפי דברי ר' דק"ל דגם אמות כלים היו אמה נח שעה נפחים ואשר כן פסק סעיד' כללים פ"ז משנה י"ד והרמב"ם ז"ל הלוכה בית המסירה (פ"ב הלכה ו') ובפרק (י"ג ה"ב) וקוביא דמנחות ל"ג. אם כן לפי זה היו סך כל האלבעות ממקפין את העמוד שני מלוח וטמונים וטמונה. איך לא נעשה מזה מלא רימוים הרי נמלא דכל ריוון היה שלש אלבעות פחות עשרית האלבע ואם כן הרי ראה צורה מזה דהוי גם מעט פחות משלש אלבעות. ועיין גם בתלמים א' (ז' כ') ברשי' ז"ל שם נפסקו כ' שם בציור הגאון הג' מלבים ז"ל שהגאון הלוח הקביר שם את הדברים והוכיח מן הכתובים שבכל רוח הים כיד רימוים לארבע רוחות ד' פעמים כיד ואחד בארבע צורות צין סמליות. והכל אחד ודל.

והנה לפי דברי ר' יהודה דק"ל בשיס שם דלמות הכלים היו באמה נח חמשה אינו מניע לכל ריוון רק שני אלבעות וחל' אלבע נעט פחות. ולכאור

אם כן איך יחלקו בנוליות וליע: **האמנם**

הדבר הזה נדעוהו כן רק אחר כך נחמך דעתו. ועי' נחמך בזה קדושה חסילין ולא קיח וכן לסיסך ולכך לא מצי כלל ומועט כמו בעירוב. ואחר כל האריכות הדברי' שהאריך שם בקונטרסו לא חויל מלאוה לקחור דבר. וצין לפי דברי כבודו וכן לפי דברי המפארת ירושלים שם בעירובין גם כן צידן זה על כל פנים ש"ך בזה צריכה:

א) ולבר מן דבריו שדברנו לו. הלא היכא דירלה ליקח אחיכ

ומה הקלף צין לחסילין וצין לקיח וצין לדברים שבהם ואם כן לריכס לומר על כל חסירה שזאת היא אשר נחמך מנחילה לקדושה טקית וזו לחסילין. ואיך באמת בזה נשתנה זאת הדבריה מן דהלוקה יין וצין הכותים דווקא עירובין (ליז) וקוי (כיג) וחולין (יד) עשרה מעשר ראשון השעה מעשר שני כי הלא מוסר דלית י"י צריכה וצ"ש שם וקומינן אצריכה וכשיבא לביחו יפדוש ואמרינן יס צריכה שאלו הן נעשרין וחורוהן. ולמאן דלית ל"י צריכה אקור דילמא כל סד עאלו הוא חמורא והנעשר וכן מושג הלא הכא מני כן הוא.

ה) ומה שכח יידי הרב הג' הכיל כי צויל. במסכת לא ש"ך כלל הכא צריכה דבריה ש"ך רק היכא דיוכלו לסיות שני הדרין ביחד אבל לענין חסילין באמת נחמך הוא. ואמרי בקשה המחילה ומחירה לא ידעתי את דבריו הלא אדרי בזה יוכל להיות שני הדרים צימד דהלא אם נחמך בפירוש דלם יכלה אחר כך לשנות לשם חסילין י"י חקוה צידו. זה

הלא מצי לכיז דזו הוי כמו נקדיש על חנאי וכן כחצ העצוה והגרעיה והטביי והצריה אצרה והלליד וזה החקנה האחת שאלאו הפוסקים. ואיך הלא אדריכה בזה יוחר יוכלו להיות שני הדרים ובכל מקום. וכן הלא מ"ש בני הלוקה יין וצין הכותי' הלא שם באמת אקור לעשות מחמורה נעשר ונעשר חמורה ואף חנאי לא מצי בזה ומלאו חסרים חולין. ומצי' הלא אצרינן דש"ך בזה צריכה. ויעיין כבודו בעלם חסונה עבודה קימן קיח ויראה דברים מפורשים ונבוארים כמו שכתבתי. וזה מושג כהך צריכה דהלוקה יין וכן כל חנאי צריכה שייכים בזה והעבודה נעשר מכל הקרי בעלמו ועי' סעיד' בלשון שם דכל גוואל דצריכה שייכים בזה עיי"ש. רק לצדק ונחליע דיתנה בפירוש דלם יכלה אחר כך י"י יוכל לשנות בזה לא ש"ך צריכה וכן כחצ הגרעיה ועיין בטביי ז"ל מהדריה קימן קעיד דוחי' גיכ בחנאי ואף כי הוא לא מחיר רק מסיח לחסילין וליקף העטע מוסר לחסילין גם כן קדוש כמו קיח הוא מוסר דלזיל לעעמיה דחשש גם בחנאי לענין צריכה כמו בשי גיעין על ידי שליח. אבל כבר השיגו עליו בזה האחרונים. ועיין בלוח לרק קימן פיל ועיין צריכה אצרה אורס חיים קימן מ' דמסכים גיכ להלוא לרק. ודברים ועמרים של צריכה הם שיעות עמוקות ורצונות כידיע לכל גדול בחורה וכלך מיצורים מיוחדים לה. לבד און סה המוקם להאריך אבל השגותיו מעלי קור. אבל בכלל קצרותיו ושאר דבריו כוונים ציה וראוים למי שאמנם:

שואל דברי שלום כענין

וזה תשובתי אשר כתבתי להרי הגאון וכו' אבר"ק דובראוונע נ"י, אשר הערה עלי בחיך הסכמתו.

שלום רב לכבוד ידיד עליון ויראוי הרב הגאון המפורסם סו"ה מוהרי"ר שאל חיים שליט"א האבר"ק ובעת הוא מתושבי עה"ק בסורוי ירושלם תובב"א בשכונת מאה שערים.

(פ) אחריו צרכתי להדגיש על אשר כצדיני דרנני מעוררו על חיבורי שואל כענין. אבל נא להשיב צוה שהעיר על דברי ציבור דברי היסוד שלי המוצא בקשרן של לדיקים כבוד מוחנו הגאון האמיתי מוה"ר דוד בעביל וצללה"ה מריא דמינסק. בקשרו בית דוד וכח צוה הלשון דליך אפשר לומר שאני אומר אחרי דזלח ידוע לו כ"י. אסובי הדג"י. הלא צללה"ה בפנים דעיקר האציעל שם הוא אס חסיד זה כוונ ידעם ודליח גם טרם נפילת הקללה הסניי דלו היה טרם המדידה באשר דלס היה באופן שצלהי אפשר היה לנודד אחר כך דהיינו אס היה פנים חסידן המצוין כעה ר"י בכל אס מוקדשות רק זאת הי' ידוע לו דנאחח היה מלחם ויחזר וצלחח לא היה רק פתוח מלחם אכל ציבור היה נסכה מוטל הלא היה חומי מוחס' מנעם שאני אומר. וכן אס על ידי קינה נחמד מנע וון הקופות איזה קלין וכל קיסח ולא נודע כוה שזו גם כן אי אפשר במדידה הלא היה מוחר מנעם שאני אומר. ודבר זה הלא נכחעי"ל מוהחוק' יצווח קס. וס דבר צבור ולס כן אף

על מי שנפל אחר כך עוד ק"ה ומודד אחר כך ומכיוצא כאלו כבר נודע טרם הנפיל או דילמא מלחם דהיה אפשר במדידה או אף אס לא היה אפשר לפי טעה רק דלאו כריע דיני גמירי לדעת הדין אס כן חשיב זה כאלו לא נודע. וזה לכאורה דבר צבור:

ובעת מוה"ל איני מנין גיב דבריו שכתב צבור ידיד הדג"י צוה הלשון מה שיך לומר לחיל דבר המפורס במשנה וכי לא ידע מעיקרי כ"י ליפה מלינו משנה כזאת. הלא משנה ותוספתא לא שנו לן חכמים רק שצנוקס שזי אפשר לעמוד על המדידה ולא נפל רק קלס אס שאלו מוה"ר שאני אומר. אבל צוה הלא הוא דבר אחר לגמרי נכפל צי קלים צוה אחר זה ולא נודד צנחם ולא נודע איזה נפל. אבל אפשר למודד ומלחם כך נודדו ונמללו שניהם בחיך זה. אס חמירין דנאשר אס לא היה אפשר למודד הכי מנעם שאני אומר היה לריכס לומר דצוה הקופה של מלחם נפל והוא חשיב כוונ ידועה. או דילמא מלחם דקיף כל קיף הלא למדידה היה עונות צבאן ולא כריע דינא גמירי גם כן עיכ לא חשיב זה כידעיה וזה צודאי לריכה דנה. [ונאחח דברי החוקפתא שהצלו דנאחח היה צו מלח ונאחח לא היה מלח ונפלה קלה המונה כ"י נראה לפי ענין דמירי צע"כ או שמתחילה לא נודע במחון כוה ה"ה צכל אס. רק קוה נודע טעל כל פנים נאחח

שואל דברי שלום כענין כא

אנחם השעיהו כחב דלא נלא זה דבריו הרשונים זיל וספוניו זיל צמיון ק"י צמודים צסח חוה"ש אוח וי כתב דקצק דרנן לקולא אף אף שיש לצבור על ידי מוח אכל היכא דיש לצבור בקל למחור צודאי דלריכס לצבור:

(י) ובשו"ת טובי מוה"ר ק"י כ"י כתב דברים נחמדי צוה

וכח דלענין קסים היכא דאפשר לצבור שלא ישאר שום קסק ויהיה נודע אס זה צודאי איקור או צודאי מוקד איכא לצבור ולא מחירין צלל ציבור. אבל אס לאח הצבור עוד לא יתברר שני הקפיקות ונחיה לריכס לאקור מנעם קסק או אין אנו לריכס לצבור. וצוה יאשר הקופה מוק' וצחיס (דג"י צי) המוצא שם נשיך וזה דבר נחמד. ואיכ לפי זה צודא קסק דרנן צודאי היכא דאפשר לצבור לגמרי לא מוק' קסק כלל כוונ דברי המליו [ולוח הקצרה של המוצי' הקבים גם הצי ובהנהות הקפר יד מלאכי צקיף מציא שם רליה מפורשה לדברי המליו מוחוק' עירובין דיה דהיכא דאפשר ללמלס ולצבור לא הוה קסק דרנן ונשוע מנעם אפילו ע"י מורח ודיל] סלונכס צידן דבריו צענין דשאני אומר ייל דלכריע היכא דאפשר לעמוד על הצבור לא מורין זה באשר זה הוי כוונ לחחוק איקורא דכני נפל צכאן איקור ודאי [וכן נראה מהליו עיין שם.] ויש למחירי הכנה אף אין סח המקוס אכל כל דבריו צרוים קס. צעוסי"ח:

נאחח יש צו מלח ונאחח אין צו נאחח ועיכ אי אפשר לעמוד על המדידה. או מירי שנאצד אחר כך איזה קלים וכל אסח ולא נודע כוה. שזי אפשר לעמוד על המדידה שזליך איך נוכל לאמר שאני אומר. הלא אפשר לצבור כי הדגרים קיח אס צבור דזה מורין לכל הדיעות אף צדנר דלורייחא מציא היכא דליכא לצבור מורין ולריכס לצבור כ"ס בישאני אומר דלא מורין זה רק צדננן:]

ואע"ג דלכאורה קיח שלי עוד לריך עיין. דהנה צבר נחלקו צוה אטח העולם אס קסים הוא גם כן מנעם רוב או מנעם קסק דרנן ולריכס לצבור היכא דליכא לצבור. כמוצא צשיך צויד קיח ק"י קעייט צשיך קיך ליה דלהרשניה לריכס לצבור ולצדוק היכא דאפשר. ולדעת הסחיד הוא דלפילו היכא דאפשר לא לריכס לצבור עוד. והשיך מחליט שם דהיכא דאין חפד צדנר ונקל יכיליס לצבור לריכס לצבור. [וייל דהרשניה לשיתו דקיל קסק דלורייחא מן החורה לחיתול ולכך עיכ טעם קסים מנעם רוב ועיכ לריכס לצבור כוונ צבור אכל צקק דרנן אולי גם לקצרה סרשניה אין לריכס לצבור:]

האמנם סוליו צרוכים הלכות צרכות פק ד' הלה אי כתב שם צפיוש דצבר פשוט צסח הרשונים זיל דקסק דרנן היכא דאפשר לצבור לריכס לצבור ולא נחמד לקסק כלל באשר אפשר לעמוד על הצבור.

נכתב

מכתב

אשר נכתב לרוב הגאון וכו' בעל המחבר
שואל בענין. מהגאון הגדול חרב סועיה
מוהר"ר יוסף זכרי' שמעריץ י"א אבד"ק
שאול במדינת רוסיא, (חיל אות בלוח)

ב"ה יום ד' וישלח תרניה מה שאחל
שפעח ברכה ושלום לכבוד הרב
דג' החרף ובקי בחורי תורה
כשית מוהר"ר שלום אלחנן י"א
בעה"ט פרי
אבד סאנט לואיז. ולכל אשר לו שלר.

נפשתי להודיעו צידן הנע שנקדי
לללי נער האשפה טרה זעלדא
נח יכודה אשר הלוי נחם ונקם להודיעו
חיכף הכני להשיב לו כי נקד הגע ליד
האשפה נמועדו. ואם כי נא לו הגע אלי
כלי שום נכתב מיוחד ונכתב אשר הי' עלי
הו למודם רב למסס בחוף מכהני אה
נכתבו לקיים מחימהו כדית. ואך אשר
הטורח והמפוסט הרבה עלאתי לו אה
נכתבו אלי עכבר צידן שללחו על שם
העיר [השאלה על שם העיר היה צידן
פאלט לולוז להוליא עלטו המעוררים
לקנבר ואשר כבר חכר זה בקשרי. וניה
בהגאון הגדול הלזם הקדים גם כן לדברי
ככלאם הלליע מנכתב זה ודיל]. וקדנתי
לו מתינה הגע פוערין לידה ככהנו.
והיה לו למלא צעני על מניעה
מנח מיוחד לי עלתו ככהנו. והנה אשר
מנך כחם מנעוה לאשר עקינה סגע
לירם טענתי לו נכתב מיוחד מנכדו
אשר הודיעני מנילות סגע ולא עלאתי

לו מהנחון להשיבו על זה כי י"א
הודיעני לו כחתי כי נדמס ונלחי צירושלי
עיהיק חיו שיות שואל בענין. אה
נכתב יונגר הדפקה חיייה. וכני
טכניתי מנכתבו אשר נדעמו לשלוח גם
כן אלי אהר. ואמנתי בלצני עוד חיו
למועד להשיבו נעם יצא מנכתבו אשר
לעם נקח לא עללתי ענין הכורש
עליו. אם כי נכתבו חכר גם כן חיייה
שאלה טכנז אהר מנשויצ לכחתי מנעני
נדה נדנרים קדשו נהם נביס ואשר
כבר ביאחתי גם כן נאריכות נהשונה
אך היה עלי לו למודם להעתיקו נענור
השויצ אשר לא ידעתי אה טיבו ומחמהו
ואשר כחתי רלוי נעלמו להשיבו לו
הכנעה דעמו. ואשר נלא סמק הטיבו לו
כנודו כסוגן חיכף נעם נוא מכהנו. ואשר
ידעתי כי כחתי איט לרין להחיען נטלוח
כאלו עם אמרים זולתו. ודק להכנס
נפילמולי רבו מרדנתי עלי. ואשר להולמח
כמי והעדר נריאחתי אה מנעם מלכרנח
נמכתבים אשר ינולו יום יום. וזלח
להשיב אה מיוחד נמוך. ואמנעם עמה ננח
מנכתבו פלזם עלאתי עלי מנכס להודיעני
לכל יחלה העדר מניעה מנכתבי אליו
נשום סינע ורי נזם. והנני לחוסק
לנכשו אם יוכל לשלוח אלי אה מניעו
על

שואל

דברי שלום

בענין

כב

על שית אשר נדמס צירושלם אשר לפי
ההשערה קרוב מדבר אשר ישלחו לחיכ
גם להעמקורא נדוקיא לנען יוכל
להחפסע בכל נוקים. כן חנתי לרלוח
גם ספרו. שית חה שלימה חלק ב'
מסידורו הנדמס בעת בעה"ק ירושלם ת"ו.
אשר אמנע גם מחלק הרלשין מסידורו
הפילה שלימה חייס מחמ ידי. ואמנע
חילי ילוח כחיהר לשלחם אלי. לו

והנני חותם בשלום ובברכה לו ולכל דורשי שלומו הטוב ולכל אשר אתו.
מנני המחכה לשמוע מאתו אך טוב ושלום יוסף זכרי' שמעריץ
כלא מוהר"ר נחן שמעריץ זל אבד"ק שאול.

ויאמר אליעזר אחרי שנדמס החבור שואל בענין ונשלח
שמה להמחבר. בא המחבר שנית והניף ירו במכתב
דברי שלום להשיב על דברי הערותיי ואם כי במכתב כאלו יש מניס
לכאן ולכאן ואין כדאי לבוא עוד הפעם לסלסל בדבר זה. אך יען שנשאר
הגליון סנוי אמרתי לעורר עוד הפעם על איזה מדרביו ולהשיבו.

א) במה שהערה עלי בלוח (ג') וכחצ
חיל יודע חוכי דלולי נדעח
כי למסע כלי נעיצ לחשמיס ציחם.
ובלי אומרים הכונה כלים העשויים לחיזם
אומנות. ואם כן לפי זה יהי דבריו נענין
אחר לגנתי אמנע חין אהר ונן המנפשים
שפיעס כן ודיל עכיל. והנה חכס עריף
וננציא כי כן היה כוונתי לדעתי זה הוא
דוחק גדול לומר דלף אה יחיי הכלי
עשוי למקוה קח אם יהי ניד נעיצ יהי
מחשב לכלי נעיהי. דונה נכך אם היא

ציד נעיצ צ ולכן היה כוונתי דכלי נעיצ
הם הכלים העשוי לחשמיס ציחם. וכן
מנענע מנפשי דנרכוח דניח עיז וקובה
די עיל טכנז טס נעיצ חקיס על כליהם
הלכך יקצ כמוליא קטניות מלכיעו
לוחיס יקצ כמוליא זית מנחנש לאגוזיס
כי עכיל דמנענע וזה דק נהכליס
שיוכלו לשחנע דבר מה עיז הם חקיס
הנעלי ציחם אכל לא ככלי גדול העשוי
למקוה (ועיין דבריו בפ"י למנענה אי צמי
מהלי כלים ונריש טס ונני נמחם טס):
וזה

(ג) מה שכתב בזה (ח) חיל אחרי בקשה הוחילה וכתריה לא ידעתי אם דברין הלא אדרבה בזה יוכלו להיות שני הלדדים צימד דהלא אם מחנה צמירוס דאם ירלה אחיכ לשנות לשם חפלין יחיי הנסוח צידן וזה הלא מהני לכייע דזה הוי כמו מקדש על חנאי וכן הכה העצוביג והנוצי והגרעיה והציא והליד עכ"ל. הקם אחרי שהדפסתי דברי מלאחי בקספר שוים עונג יויע (להגאון הג' רפ"א יויע ליפמאן אצדיק צייליסקעלך זל"ל) בחלק חוים קינן ה' שהאריך הרבה בזה והערה שמה צהקושיא על הדומין מההיא דריס כל הגע. וכחצ שמה גיכ קרוב לדבריו בחלק צבך צריכה דחפלין וקיה לשארי צריכה. ולצקוף כתב והנה אחרי שכתבר דלא מהני חנאי להחנות שאם ירלה להשחונש צדבר מול לא יחול למפרע על הקלף קדושה קיה יס לחמוה בזה שכתבו הציא והעצוביג והגרעיה ז"ל שייעבר לשם קיה וחפלין וחדד עליו הקדושה רק שמוחנה שאם ירלה להשחונש צו דבר מול יהא צידו לשנות ולהפקיע הקדושה המהני מאלוד דמין דמהני חנאי כזה להפקיע הקדושה אחר טירדה על הקלף עכ"ל שם. ואיך מילתא דפשיטא ליה לכחיר דמהני חנאי. מצינעיה ליה לבצל עונג יויע טובא. ונוקיק שם צקיף דבריו הנה צריכו דאקור לכחוב על קלף שחנעבר לשם קיה או חפלין ולא מהני צ"י חנאי כלל צייים מה שכתב בלרובה.

ואסיים בברכה שה' השוכן בציון יברכוה בכל מוב סלה. ויחד נוכח לראות בבנין ציון וירושלים. אליעזר זלמן גראיעווסקי מחשני ירושלים

סימן ר.

מה ששאלנו בידן הגאון רפואה ממח ער דפארט לאנד מין חיל. כבוד גיסי האלף החורני מואריר ארי לייב גראוואנסקי נ"י כ"י, אחרשהיס כ"י, ידידי גיסי בשבוע העבר הולרנתי להחיות. בדבר מוראה ואם כי כעס כנר טבר כי דנתי לסי עניד פכיו ליעים הבאים אמרתי בלבי אגלה אחיך מזה ואחרי חרלה להרואה כחני זה להרב הגדול דמחניסם וחבאל ממט טענה לשון וזה דבר השאלה ששאלתי: אם יס לאחד אחרי כאב רחיל אומרים שכולה בדוקה חיל בשם שמשארין אח המה רחיל לטקחין ירו של הנסער ומניחם על מקום הכאב גם מחליקים הפקוס בידו של הנסער וכאשר שמשתי ואח אמרתי שאסור וכאשר רבים אמרו לי שרצו כעה טעמים שטשים ק פייכ אמרתי אלכא לי אל העורים הם יורווי. והנה יסודי אשר על זה חמכתי יסוד הרואתי מוא דמנה איחא ביורה דעה סימן קריה סציף ג' בשאר אסורים מחרסציס במקום סכנה אסיל כדרך הגאון שלא במקום סכנה כדרך הגאון אסור שלא כדרך הגאון עוחר הון מכלאי הכרס ובשביח שאסורים אסיל שלא כדרך הגאון אלל איכ במקום סכנה ושעמא דמילהא דכללי הכרס כ"י כחב בהגיע סיה מהלכות יסודי החורה משום דלא כחייב במו אכילה וכדליחא בש"ס פסחים סרס כ"ש. משהח אי אומר חדר יודע דמה מאיסורי הגאון הוא משום דמערין שם שם מעלה ערופה וההם נמי לא כחייב אכילה איכ אסור בכל נוני אסיל שלא כדרך הגאון וכי חיסא זה אמרי דבי ר' יואי כשרה כחייב בה כקדשים (קדושין י"ז א) פ"ז כ"ס ב' ובקדשים כחייב (א)

אכילה כנר חירטו כהויש שם דמחוייחא לרבי יעיש איכ לגבי הגויש דשם שם לא החבר אכילה ושור לעניד לרייק מל רסיי פסחים כ"ד ב' דהית חלב דאסיל אי הוי כחייב אכילה גבי איסור מה מים אסור אסיל שלא כדרך הכי ככללי הכרס ובכר בחלב, דהנה רסיי ז"ל כחב בדהית חלב חיל אן דרך הגאון אלל בהבצרה ולמשוח עורות ולא לרפואה עכ"ל, מזה טענה דלא יתיה איהא איסור הגאון שלא יתיה ל שום הפסדטח אחרת רק לרפואה או אסיל אם משמש בו לערך רפואה גיכ אסור משום דהוי כדרך הגאון [לא ה"י כחבט דבר בטל כזה רק שלא לשבח מלשון השואל] ומשעה נחזי אן איהא השמים יחד למח: עד שאמר שזה הוי שלא כדרך הגאון ומה גם דציקרו של מח או מקדשים איהו או הרופאים מחנים אוחו ללמד ממט הכמה הרפואה ומאי נסימ אם מלמדים ממט לרפואה אחרים או עושים ממט רפואה סוף סוף דרך הגאון הוא ואסיל בשאר איסורים נמי אסור. והנה ראייתי בספר רדב"ז חלק ג' סימן חקמיה שגבאל על המומייעי והוא בשר המה והוא גיכ במלימ פ' י"ד מהלכות אכל ה"י כ"א: והרדב"ז ז"ל כבאל על זה על מה סמכו הצולש שמשחמשים בה לרפואה שלא במקום סכנה גם משחמשים בה ובחחילת דבריו כחב מפני שזה הוי שלא כדרך הכי וכחב דלא עיכעי לשיח ממט ההטשח דח ודאי ה"י שלא כדרך הגאון פכיל ומן החימא על ה"י גברא רבא אחרי הגאון יהי כדרך הגאון במה. אם נאמר על ידי אכילה קשה על זה דמצינא לא יאכל חי חלא כ"ש הוא דהוי שלא כדרך הגאון כדליחא שם בש"ס פסחים (כ"ד י"ב) גבי חלב

שואל

מהדרת

בענין

חלב של שור מנסקל ואם נאמר כשיאכל אחר שגרקו בסממנים כדרך של הרוקחים הלא גם זה קרא הרב הגיל אחר זה שלא כדרך מנאחן ממנה הסממנים המשרבים בו. סוף דבר אחמה על הרב הכיל ומה שיש להמליך על הרב (חינו סעודה'ג רבינו אביר הדין' אבי' המאנים והדביו וכבר כתבנו שלא היינו מבינים דברים כאלה כאלו, אבל שלא יתעם חז' חשואל לומר שלא השכנו כשורה ע"כ היינו מוכרחים בזה וכבוד רבינו הורביו ויל בסקטו סעודה'ג) הגיל הוא שלא כחב זה אלא במרוצה דבריו דכסוף החשונה סיים וטעם זה אינו מספיק לידן שלפנינו. ורק ידד להחיר מעשה שגב המומיה ממחי עכרים ישייש ואם באמת יש לי נ"כ הרהורי דברים על בעל המליט פרק יד מהלכות אבל אכל אינו רואה להלאות את הרב הגיל כי ומשכורח ומשכורחו כפולה דבריו ניסך הדוש ושלי הרב הגדול הגיל כל הימים.

אליעזר דרלין חספיק פארעלאנד מיין.
— עיני השואל ממך —

חזה תשובתי.

עמ"י טעין, כי שמוח הדינה פהיק בדוקלין ע"ה יארק:

המים לכבוד ד' אחדשים מכהבו הניעני לכתוב עיי גיטו המועל וטען היקר מהרליג יח' ומני להשיב לכבודו בקצרה ולפענוד אם חתה הרפואה בדוקה מיושאים בודאי דהייט יכולים להחיר בלא שום פקפוק כלל, וזש דעת מלאך שגכים דבים ששים זה ומחיקים זה לסעולה ורפואה בדוקה וע"כ אין מחדס בזה נש גדולי המורים כי זה בודאי מחקריא שלא כדרך הגאון וכן הג' גוונא דרבינו אבי המורים הרביו נ"כ שלא כדרך

הגאון נכחו [לכד מסחר נהם כלאר נבאר ח"ה] ואף מה שכותב הרביו במרוצה דבריו נ"כ דבריו דברי אלקים חיים המה וכל מרווחו מדיטוח שוטח לא יטוים לח את דבריו ורבינו הביי ז"ל מחזיק ומקבל אורו לראש המורים וכ"ש קטנים כמט' היום דייט להבין דבריו הקדושים ובפרט שזה לא כחב כלל במרוצה דבריו רק הגיה זה ליסוד קיים בכל מקום ורק כבודו במחית לא הבין שם דבריו כדלוי או לא עיין בעלמו הרבדים כדלוי במקומם. כי רבינו הרביו לא כחב רק שלגידן הלוח הייט שאלה המומיים עוד לא די החיחר בחק סברוח לחוד. וכאשר נבאר להן בעיה ודבריו כבודו שכתב להקשות ומה הנאה שייך במה וזה לא עיין נ"כ כדלוי בזה השני ידוע לכל מה דלוחא במס' סנהדרין [י"ט ב'] גבי פלגחא דשאל ודוד לענין מהא ערלט פלגחים דמר סבר לא חיי ולא מיד' ודוד סיל חיי לכלבא ולשאריו איכ הרי מואר מה דעושים בבשר המה ולמחי דחיי [באופן אש לא עזה המורה ובמקום דלא לוחם] הייט לאכילה כלבים וחיות האוכלים בשר או לשוף השמים כמו כל שאר נבילות רק שאלו הם סיל מה עכ"כ אסור ודוד הם סיל דמוחר וכבר פילפלו בזה בספרים שנים שואל כגון מהדויק וכן מדובר בזה בשו"ס שאלה יטבין ונלמח דק בזה' שם השנה י"י ועיין במס' בבב' [דף י"א] ובחוס' דה"ט וממה וכן איהא בש"ס על הכחוב ויסקף ששואל את אג כי מלאך שהאכיל לעמיות ובמדרש רבה איהא ש"י יעל לשוף השמים. וכן נאמר בכחוב נחז את גי מאלל לשוף השמים איכ רואים לאחז שכן היו ששים השמים נ"כ למתנחים מהם. וד"ל, ובמס' זכחים [ר' ל"א י"א] אמר ר' ינא חישב

שואל

מהדרת

בענין

חישב שיאכלו הכלבים למחר כידכחיז ואלו אינבל יאכלו הכלבים במלך חרעאל. וברשי' שם אלמח שמה אכילה כ"י. ואיכ מזה נ"כ איה סמך דאכילה אדם חמה לכלבים נקרא אכילה כמו שאר בשר המה מן הבהמה. וכן איהא שורה בירושלמי במס' שבה פרק י"ד הל' ו' על המשנה המוליא את חמה במס' חייב כ"י אמר ר"י חיסחר צמח עכרים ושאלן ב ריח דע והוליא לכלב. איכ הלא משרש מכל אלה דשיקר הנאה מה אש היה מוחר וכן מה דאסרה ההורה הוא הנאה אכילה כלבים או עופות או בשר חיות בני חרבוהו כמו שאר נבילה המומה לכך לא הנאה מכירה שזה נזכר בהורה להיחר נבילה וזה בודאי נ"כ מעיקר דרך הגאון. ואלו המה אסרה החורה הק הנאה. ובבאר ח"ה לאלן. ושיין במס' חולין [י"ב א'] שלשים מלוח קבל עליהם בני נח כי ואים מקיימין אלא שלשם אחד כי ואחד שאין שוקלין בשר המה במקלין מתמצ דדוקא שזה אינם עושים אבל בשר הנאות נהנים ואיכ ששם דהחורה אסרה כל הנאות שמהם כדרך הגאון הייט אכילה כלבים או חיי ושוף. וכן הנאה מכירה כמו דבריו המליט ברמב"ם פרק י"ד מהל' אכילה הל' י"א וכן יש עוד הגאון נ"כ דרך הגאון דהייט מעור המה אבל נ"כ הכונה בזה כמו הגאון כל העורוח של איה בהמה וחי ושוף הייט לפסוח מזה משפיה או אור או שאר בשר לאחר החיקון. אלא דשיקר דבר זה אם עורו אסור כל עיקר אם לא חלוי במחלוקת הר"ם והרשב"א ושאר בעלי הרום' וגם האחרונים מאריכים בזה ולדברי רובם שור חמה מוחר בהמה: עייש במס' חולין [קכ"ג י"א] ובחוס' שם ובמס' נדה [נ"ה א'] ובחוס' שם ובסנהדרין [מ"ח א'] ובחוס' שם ובזכחים [ר'

ע"ה ב'] בחוס' ובכ"ז'א כחיי למס' חולין דף הגיל ובחוס' דמס' בבב' דף הגיל. ואף דהל"ן ז"ל בחשונה י"י רואה להכריע כמו דברי הרביע חס' עד רוב הצעליה מכין נראה לענין ההדיוטה להיסק שחשיקר כמו דברי החוס' דזכחים ששם דבריהם מפורשים להחיר בפשיטות וכמו פשטות דברי הסוגיא דחולין שם ודמס' נדה ואש גם נאמר דאסור עכ"ס אין זה רק דרבנן וכאשר נאריך עוד בזה בעיה לבדור דבריו. אבל נחזור לענינינו הראשון דודאי דקדו ונאמט מאד דברי הרביו ז"ל דכל שאר הנאות כמו לרשואם וכדומה בודאי מחקריא שלא כדרך הגאון וכמו הג' של שור הנסקל למכורו אסרה בססחים [כ"ד י"ב] ומכ"ש לאלל המומי'א חיי דזה שלא כדרך הגאון ושלא כדרך אכילה ובפרט אחר שכבר נסברה וגעשה כעסרה בעלמא וקשה בלון ואף אש הי' לא אולי לא הי' עדיף מאלל חיי כמו שזכר שם. [ומי יאמר דבשר אדם חיי לאומלי. ואש טעין בחבלין ודברים מרישים כמו החיריקי והרפי' כדרך הרופאים זה הלא מבורר בכל הרמזונים דחיי שלא כדרך הגאון. עיין הל' י"ד וכל אלה דברים שפשים ללא הפסוח לא הייט לריים להאריך בזה: האנחם מה שהקשה כבודו י"י מלאך שלא כחוב בה אכילה ורק נלמד שם שם מפי' איכ הלא גם בלא דרך הגאון איכא איסור דלאריהא. כמו בשב"ח וכלאי הכי הנה בזה כבר קדמתי רבנן ורובם של האדונים וראשונים במשלה הרביע בזה ומחוס' רביע המליט ז"ל ושם דבריו נמלא ח"דן הדברים שואל כמה שכתב החוס' במס' ססחים [כ"ז א'] דהייט שאלי כי דנלמח כל הנאה בקדשים אינו אסור רק כדרך הגאון

זהם עומדים לה ואיך תאמר דעיקר האיסור ילפינן מעיט ועיקר איסור דעיט ילפינן משום דכפרה כתיב בה דעיקר האיסור ואיך ממילא הרי לא עדיפא מקדשים דאינן אסורים רק דרך הגאון אלא דהמליץ לחלק יאל בזה דהגאון זכירה לו נחיה הוה באמת ענין דרך הגאון על איסור הגאון קדשים ועיקר איסור מעילה קדשים דאסרה התורה הרי זה הגאון זכירה ואיך הסיד בזה וכבר דברנו בזה [ובאמת לבד זה מוכח דבר זה מן היחוד] אסורים למכירה ונחיה נכילה אלא שאר הגאון דעיקרה לא קיימי לה בודאי דלא נאמר — ומה דהקשה עוד כבודו דהלא אחי בעיני כחצו דחרווייתו לריב. אריל דאיך עיקר איסור הגאון לא נלמד כלל מקדשים רק זעזעו שם ולא משום דמחקריו קדשים גם כה דבר קדשו רבינו הנין זיל נחשבי יי גיל ורנא מכה דברי החוס' האלו לרמוח רעח דבוחיט נפשיה דענין סיחור העור, ואם כי דברי הקדשים זיל עכחן סגורין לרברי הריה זיל מכין יש לומר דאין מזה הכרה כלל ואדרבה מדברי הוס' האלו יש להוכיח שאין דעמם כמו דעה דיה זיל דאש כפי רבניו למח לא אמרו החוס' ולכן לאסרן אעזרנו שם עמם דלי לא וערפנו שם הויה דהעור עומד וזה האל חזק יוחר מרווח מכפי שחירטו באשר הוא גם על מחיים לא הו ידעינן היטב וזה אפשר להעמיד ביוחד גם נפשיה סגוריה. וכן לפי דבריו למח לא אמרו ולכן לריבם ניש דהרשע דהעור להורוח שם שלא כדרך הגאון אסור. אלא מדלח כחצו האוס' כן משמע דלררבה דעמם דסוף כל סוף העור עומד וכן גם שלא כדרך הגאון עומד ודיעו של מח עכ"פ לא

המור מקדשים. ומעטעם פשוט ובאמת עיקר האיסור הוא משום דכפרה כתיב בה והיה כמו שאר קדשים אבל באשר שאר כל הקדשים לאחר שנעשים מעותן טוב אין בהם מעילה קמיל הכחוב דבזה בעיט לא נפקע האיסור של קדשים גם לאחר שנעשים מעותה ושם חסי קבורתה גם לאחר עריפתה באיסורה הראשון ואיך עיכ לריבם לומר דדינא של לאחר עריפתה שום לקודם עריפתה דלליכ לא יתיי זה עכ בגדי כהונה שני כחובים הבאים כאחד : ודיל — וכן לבד זה אם נימח דעל לאחר עריפתה לא לריבם כלל לרשעה דכפרה כתיב בה כקדשים חיל הלא דברי החוס' האלו המה עד הסוגיא השפוטת דהלא מח נלמד מעיט לאחר עריפתה דהלא הש"ס כחוב לאחר העריפה ומכין נאמר צמרח שם והחם מיל כפרה כתיב בה כי ואיך הלא משמעות הסוגיא דזה עיקר הדגש לאיסור — טוב בחיפושיו נספריס מלאט חיל בדברי הגאון מאור אגולה בעל החם סופר זיל ביה למס' עיז דף הגיל הקשה שם בזה"ל על דברי החוס' דמס' נדה ניה דאין כחצו דעור פגלה ערופה מוחרת באשר כפרה כתיב בה הא דרשין ניכ שם חסא קבורתה לאסרה לאחר מיתה וזה עמם כמו קי הנין וכחצו ונחצן כמו שכתבנו דעיקר הכחוב דשם חסא קבורתה לא בזה אלא לאורוח לא נימח דמשעטש מעותה אין עובלין בה קמיל עדיין איסורה קיימא אבל רק איסור הראשון עלי וכוונת מחילה לא נאסר עורה כשאר קדשים כי כן גם אחיכ לא האסר עורה וזה עמם כדברינו וביה שכתבנו לרעה דבוחי. האמנם איסוף עוד רבינו חיים לבאור זלפלט בזה דחא חינוה לרבי

לדני ר ינאי ובאשר קמיל כמו דבי ר ינאי דהיה נאסרה מחיים איך יש לומר שפיר דמשע ילפינן דלא נפקע איסורה הראשון. והיה כפונ מחילה קודם העריפה אבל רבא דפליג שם על דבי ר ינאי וסיל דלא נאסרה כלל מחיים ולא דרש כלל כפרה כתיב בה כקדשים ולמד רק משם לבד ואיך בודאי דלפי רבא אין לחלק בין צורה לשורה ולזה סיל לרב ורבא בשורבין שם דלפילי שער המה אסור בהגאון אבל עולא אמר ריי דאמר דנורין בעור הארס שמה יעשה שפחים לחמור סיל כמו רבי ינאי וכוונתו הפל' ואיך לפי דברים הקדשים האלו יוכנו כפונ דברי החוס' האלו במס' עיז וגם דברי הסוגיא דלוח מוסיפוס בגלי החוס' החזק וגם אילמך לרמוחה לקדשים לומר כי זה חף לרבא דסיל דבאמת לא נאסרה מחיים, ובאמת הלא קשה דלפי הכלל דנזיש שאינה נוספה כלל חף מדר אחד לא ילפינן כלל או עכ"פ שרבינן או כמו דברי רש"י זיל המונח בחחים זיל שם [מסנהדרין עיז י"א] דאין מלקוח על דבר הנלמד מנזיש כזה איך הלא קשה איך ילפינן הנזיש דמה מצינו משם שם הלא השם הכחוב אלא מרים איננו מיוחד כלל דהלא ילפינן מזה במס' מוטיק שאין משהין ממה הנשים ורק סמוך למיתה קבורה ובמס' ביב ילפינן גם מזה דמחה נשיקה וגם השם דעי"י איננו מיוחד לנזיש אלא שרין ואיך איך ילפינן הנזיש ולרבי רבי ינאי בודאי

איכא פרכא דהלא יש לומר מה לעיט דכן נאסרה מחיים, ואיך לרבי ר ינאי עיכ לריבם לומר דעיקר האיסור של עיט הוא משום כפרה כתיב בה ורק זה ממילא שמינין מאחר דשם בא לנזיש ליקף מח מזה והשם הוא מייירי לאחר ערופה איך בעיכ זכירה דלא נפקא איסור גם לאחר עריפה ואיך חף סחמא דנמרח עיז דילפח הנזיש דשם שם עיכ עיקר איסור דעיט באשר כפרה כתיב בה כקדשים ודיל ודוק היטב כי זה דבר עמוק ונחמד ואין לומר משום דבמרים כתיב שני פעמים שם והמה שם וחקבר שם ואיך ממילא איכא הפגמה דחיה דהלא בש"ס סנהדרין [דף מ"א] איחא האורג כגד למח כי רבא אשר מוחר כי נמר שם שם מעיז ואיך הלא לריבם אחד שם לוחא הנזיש, ומכ"כ למאי דסיל דעיט נאסרה מחיים ואיך הלא באמת בהומה לבד נאסרה ואיך עיכ לריבם להך נזיש ללמוד ממשמשים ולדיוק דהא כמו רבא בזה בודאי קשה — ואיך בעיכ לריבם אנהו לומר דעיקר איסור דעיט לא לריבם קרא דזה משום דכפרה כתיב בה כקדשים וגם לאחר ערופה ידעינן משפטא דקרא באשר בא נזיש ללמוד מה מזה וזה כחוב לאחר עריפתה ודיל כיל ואיך ממילא אייחד לן חד לגזיש *

אמנם היותא לו לריבא בזה דבמה עסיכ בודאי מוחר לשפוח כן, דשכים דעם רוב הפוסקים דמה ששים מוחר בהגאה ואף

(*) [ומורי דבריו בזה הענין נעלה עוד תדור דברים בסוגיא דסנהדרין שם בדברי החוס' מאי טעמא ופי' דהקי הוא למח רבא היחידה מעיט ואיך לבאורה מאור יקשה איך מאי משני הנמרח משמשים כי לאסוקי כייס דהיה טפא קדושה אדרבה

ואף אם נאמר דאסור עכ"פ אין זה רק איסור דרבנן ועכ"פ דילגא אין חרפותא רק מעור הארץ, ואיך דעה הפוסקים דעור מותר, ועכ"פ יש בזה ספיקא ונדבר דרבנן ועכ"פ הוי זה שלא כדרך הגאון — אלא אף במח ישראל ניכ מותר מכמה סעמים האחר דזה בודאי שלא כדרך הגאון ושלא כדרך הגאון מותר אף לאלי שאין בו סכנה כן דילמא טיקר חרפותא מן העור וכעור ישנם הרבה דסיל דמותר בהנאה למרי ועכ"פ לפי רובם של הפוסקים אין בזה רק איסור הגאון דרבנן — וכן לגבי העור בודאי דזה חשוב שלא כדרך הגאון וכן עוד יש צירוף לזה דבדלי הרמאמאטין אין זה דבר בדור שאין זה חלי שיש בו סכנה כי אנכי ראיתי בספר הדפוס פרעפער מהולל הוספלאנד דלפנימים יטעא וישחק החלי הלזה על הלב וזה יסוד האדם פחאש. ועכ"פ בלא כל צירוף בדור. דזה הוי שלא כדרך הגאון וכל שלא כדרך הגאון אין בו רק איסור דרבנן

אף באיסור מן ומותר וצ"כ מנתנם של מוה"ל בישראל שלא למחא בזה : **שוב** חזר הרמ"ה השואל סלה עוד הפעם אלל באשר דבריו השנים המה כמעט הכל כאשר בספסם הראשון ורק באיזה מקומן שלא הבין במח"כ דבריו באשר לא ה"י לו פנאי לעיין היטב או לא רצה להבין באשר דרכו להחשק קלה ועיכ לא הסעלט דבריו כי רק ממילא יובט מחור השוכחית, להרמ"ש : ה"ש כ"ו, אחרים מכחבו השני ניכ קבלתי וחגי להשיב כבודו בידן זה אף הפעם וגם רק משום דברים שנחחדש לי קלה בזה ובאמת אין השנין הלזה סוגל פילפוליס הרבה בחריפות יחורה, ובפרט כי כבר נדבר בזה ורק לכבוד רבינו הרדב"ו אשר באמת מבלעדי כבודו בגי' במקומו מונה האמנם כבוד השואל רוצה לכתוב כל מיני דחוקים ולעזת הישרת ורק להטמיר ק"י לבטל דברי הרדב"ו ז"ל ושרי לו מרי לכחיר וצ"כ לקחתי אה עמנו הסורה להשיב עוד

אחרונה דא"כ הלא קשה ביותר. דלמד מקיה החירה וצ"ל דהכוונה בן הוא, מאחר דשם הוא נוסח דקדושה הסכנה דלא חתיה נאסרה רק בשכבר נעשה קדושה אבל הזמן לא כלום דקדושה לא שייך לחאין משא"כ משמשים וכל טיקר האיסור אינו אלא באשר הוא משמש לדבר אחר ואינה אלא כמו סכנה מנוף קדושה או הקללה אין בזה לזולס, ורק טיקר האיסור הוא משום דהוא משמש לדבר איסור או קדושה וא"כ מאחר דדבר הקדושה והאיסור שהוא חסן בשבילו כבר יבט בשולס והוא כבר באומן לו הסכנה טוחנה דיהי כמו כבר נשחמש בו צ"כ דמה לי זימן והכנה או שימש שם זה רק גור זימן הוא בן ה"י אפשר למד, אלל על החלוקה השני של אב"י לכאורה קשה מאוד לפי פי החוס' דאדרבה אם דבר שלא אורחי מכיו נאסרה מיד כ"ש דבר שאורחי ואפשר למד ולמד בן אורחי וא"כ כבר יכול לחיות דיושב שיהי בן אף אם אינו נומר דעמו שיהי בן, ושדוקא לזה יפה אלל עיז לא אורחי ואין דרך האדם לעלות על דעמו דבר שאין זה אורחי אם לא שנוער בדבחו לדבר קיים זה וצ"כ מאחר שהחפיק כל כך להבדיל זה לציט בודאי נמר בדעמו שיהי בן :

עוד הפעם ואקוה כי בזה הפעם יסיר צינו סיכך בדברי הרדב"ו ובדבריו ויראה לדקח הצדיק דמסקרי הוא רבינו ז"ל וגם אמתה דבריו, וחסיד הגה מה שכח. כבודו כי כי אנכי נחבתי שדרך בני אדם לפעמים לזנוח ממה כהמא דדור ולזה בא בשלשלים וכחב שסוף כל סוף קשים לחסם דברי הרדב"ו : לא בן נחבתי ואין דבר, א"כ דבר בדור נחבתי לכבודו כי להסבירו שציקר הגאון בשר המה חילל לא אסרה חורה והגאון שאסרה חורה ה"י או לאכילה כלבים או שיש חיות כמו שאר כבילה או משאך מ"קנה וקנין בזה, באשר כבר ה"י בן הנאג אלל כל האומ"צ טרם גנה עליהם שביט השכלה מארז תורחי הק' וכן ה"י הרבה מהאומ"צ שאלע בשדו אייביהם במלחמה וכן הקריט חקירות נס לפעמים ממנחרי בניהם ואלע אחס, וכן נחת חמיד המכילים בזה בשר אייביהם המהים לכלביהם ולעופות ורק משכילי הצמים ביותר — המה קבל עליהם שצ"כ לא יאקל בשר המה במקולן — ואלתה לידדי עוד כזה שכל בני אדם יודעים שגדבה אלסי אלסים בני אדם ישנם גם כעם במלך בזה שאללים לעצמים לא רחוקות בשר אדם ולקרבן יטעם להם ביותר, ישנם הרבה שמים שאינם קיבצים מתיים כלל רק טוחים אותם לכלבים ולעופות, וחורחית חק שסבדילה לו מן השערי והחוריים וקדשה אוחט בפעם נוחה לו באיסור אכילה בשר האדם מן האורח, כדרך אכילה וכט כל בשר בממה עמאה כמטאר נרצבים והלשונים ומונא לחי כבוד ושיע יורה דעה בסיומן פ"ס במהות הרמ"ה ז"ל דבשר האדם באיסור ארייהא באיסור פשה וכי"ש בשיך דכחב דבשר מאדם שמה לכ"ז איסור

דארייהא וגם א"ל לא ומלקוח יש בזה ע"ש אלל פ"ס האיסור אכילה הוא כדרך אכילה כש חלב ובבילה, ואיסור הגאון הוא דרך הגאון שנהגין משאך בשדאמחזה אסרה חורה, וסוף לדברים הספיקים אלל הנאחי לו ראיה מן ירושלמי משורשם וכבר מובא זה ניכ להלן בביאור הרמ"ה ז"ל ומפורש שם ע"י אלה אחד דמה פ"ס שמה בהנאה וכן דעיקר הגאון חסד האסורה ושיחא כדרך הגאון הוא לכלבים דא"כ למח לא מוקים אף בנסרה ורק שאיף לרשואה אלל עיכ באשר אינו עומד לרשואה וצ"כ ה"י במלה דפאו אלל כל אדם . — וד"ל ומח עכ"פ מותר לעמדי : וכמו דברי חוסי' המפורשים דמסי' בביק יוד דשפיר מקיים והמח יח"י לו לכלבים, ורמ"ה דדור אציג שלא נחבתי רק לטניף בעלמא מכיו הוא רמ"ה נחשדה ובאשר נחבתי כבר בשאל כענין ח"ה : דא"כ לא יזין מחלקות כלל דא"כ יסלגו בפליאות דמר סבר לא חוי כי ומר סבר חוי לכלבא כי הלא זה דבר חוסי' וא"כ ינסה ב"ה אה הכלבים, ויוסר מחטקתן וכן למח באמת לא יאלע הכלבים ע"י נפ"ה, וכן הלא איחא בחבל וצריך לכלב, וזה מ"י אף באדם, ולמה יסונה בשר אדם מרעה, וכן הוא ביהושלמי מחלים לכלבים אכלים זה, וכן הוא במסי' זבחים הגיל מביא הכחוב עיכ יאלע הכלבים כי אלא עיכ בזה פליגי אה מה פ"ס מותר בהנאה או אסור, ומה שאלה לרמח דמ"י ששכט נוססין ניכ אין זה דבר חדש כבר ר"ה למד בן הגאון בן ה"ל אלל דבר זה נוחה אכילה קרא דבחרטום ריכ"ש מהרשם שם וקפל ומהק כי איכ מטאר דלאחר ממה פשה זה, וכן מלך הסכנה דא"כ באמת מה זה סכנה שאל דלמד

דאמר לא חזי כח כח הרחי משמאל דמח עטים מוחר בהגלה גיב רחי ברורה דמח שכח כבודו ששש זה שלא להחזק רק. לאבד האכר, אין בזה ממש כי אם הי אסור להטח גם בלשון זה הי אסור וכמבואר בירושלמי פסחים דמתן לאחר זמן איסורו אסור ליהן לפני כלב אף לפני כלב של הסקר ואף דלא נהגה מיד ודבר זה טובא גיב להי בלתי סימן חמים ספיק גי [ועייש בסין סיק הי] ומה שכח דלם כפי דברים הללו למח לו להרביז למח ממש דהי כמו עשרה בעלמא הלל סוף כל סוף כל הגלות הי שלא. כדרך הגלחן בזה לא עין כבוד היסב במח שבהלתי בשם המליח והגלח מבינה עייש הי הגלח הגלח והלא עטים. מסחר בהומייל ולאח שפיר צריכים ספספ דהי כמו עשרה בעלמא וכן חזן מה הלל עיקר הדבר חזר רביע הרביז למלח סיחר. וזכות על האוכלים זה ואפילו בריחים לגמרי כמעט ואף בלתי נחיש איך אוכלים הלל זה אסור אפילו שלא כדרך הגלחן וכמו שכח בהגות הרמיה זיל בסיומן קצין שם ובלבד שלא יאכל האיסור בעלמו ועל זה כח זה לאו [ודברים שבהלתי בספרי שואל בענין מהדוק להקשות על דבריהם נתי דח שפיר בעלמא הלל מח הוא מן המקרים ונקבים עפרס אסור לא הקשיחין רק על דברי הילית דהוא לא מחליט דמח עטים מוחר בהגלה אכל על חרדיז לא קשה מיד דהוא סיל. דמח עטים מוחר בהגלה ועל פי רוב זה מטיים. האמנם מכין הי עוד קשה לרביט הרביז דעכס נתי דמוחר בהגלה אכל איסור אכילה דבשר ארס בלא זה נלמד מואח החי אשר האכלו ולא בשר ארס כמו דברי הרשב"א ודעמו ואי במה יגרש מח

רביט

רביט החמים מטיין לענין איסור אחר הייט אב מוחר לעבור על איסור שומלח כחן, והוא בחמים חלק יורה דשא סימן שליט בבית אחר הולא היי רחיל שאלמו גיב עיד הסגולה ומשולח ליהן יד של מח עטים לחוך ידו עייש ומסלס הרבה ואחר כל אלה דלם להחיר אכל הוא איט מוכיר כלל איסור הגלח המח ורק מבוס שומלח מח מטיין בזה ויש למח דדעח רביט שאיט מוכיר כלל זה האיסור הוא מטיי אלה באשר זה שלא כדרך הגלח וגם מח עטים — ועכס החשיב רביט אח זה הסגולה לרפואה :
ובן מה שבהלתי לטריח גם מסוגיל דעיי וזבח מניל דאסור ויצי כוונה מסוגיל דויאלכו מוכחיים שזה דומה כמו שאלכו ממחיים ואיכ שפיר משמע דלשון אכילה הנא בכחוב נאמר על שניהם כי ועל זה כחב שאלמול לו מה שזדעייט שלא עייחי סוף דברי החום פסחים דיה דה"מ שאיט ועייש עכיל, והנה בדיח אינט נחלל. חום. המדבר. מטיין זה וכן בדף ביה אינט רק טדלי כיון על דף [כיו ח] אכל אי מוחל לו בהחילה נמורה כי גם דברי החום האלו ביה גלים לפני מאור אכל לא מהי מיד לכבודו כי לשחור זה דברי בזה ואכל לאודי לו כי בעיה לא נעלם ממני שוד כמה סיניח וחסר הגלבים לענין זה כמו במס' עין [מיה ב] דהי לא וכן שם בעיי דף [מיה ב] חום דהי אמרו וכן [כד עי] דהי אלא ודברי חורה עניים נמקס אחד ועשירים נמקס אחד ומדברי החום דפסחים היל לא קשה על סברתי כלם באשר שם מייירי החום באשירה דהי עיי ממש וזה לא ילפיין כלל ממש וששם דלזח מאחר דכתיב ולא ידבק בידך מאומה

כדרך

נדרך האתח און איסורן רק דרבנן וכן מספקי
בזה רבוחיט בעלי החוס' בביק (ע"כ ע"כ)
וכחש החוס' בזיל ואין למד דלי אסור
באכילה דאורייתא היינו ע"כ משום דהוקצו
למח מהאי מעמא נמי חאסר בהגאה כמו מח
וייל כיון דכחיב ויאלט זכאי מחיס לאכילה
איתקש ולא להנאה וע"כ חף שלפי זה
לכאורה סתובחם הראשונה יש לסחור קלח
אבל מפורש בפירוש דכזה הכחוב נזכר אכילה
חקרובות כהדי אכילה מח וזו רק על אכילה
נאמר, אבל לפי שכתב החוב' דזה חשוב
דבדי קבלה סוף כל סוף ראי' ברורה לית
מזה, והנה הרשבי"א ז"ל כהי' לנשי' קדושין
הביא דעת כמה מרבוחיט הראשונים, דס"ל
דאיסור חקרובות באכילה ובהנאה אינה אלא
דבנק באשר הכחוב איט אלא אסמכתא באשר
הוא זה דבדי קבלה והוא ז"ל מסכים דאכילה
הוא מדאורייתא באשר כחוב ויאלט אכל בהנאה
מסופק, והשעיה"ט ז"ל כתב דזה הוה כהך
פלוגתא דחוקי ורי אבות בכל מקום שגאמר
לא תאכל כו' והנה זה בכלל לא תאכל כל
חוצבה או בכלל סן חכמה בריה ואכלה מזוהי
כו' ואיכ' לרי אבות יש איסור הנאה מן החורה
אבל לפי זה פשוט לו דלא נאסר רק כדרך
האחאן באשר הלא ע"כ אכילה כחיב בזה,
וד"ל: וכן עוד יש למד דייקד פשט האוסרי
באכילה מן החורה וכע"כ לריכ"ט למד כן
(דאליכ' מיל דזה חוצבה כלל) וכן סברה
הגמרא דאמר ילפין ממח ולא אפריקנא
והלא דבדי קבלה כו' כדרך הש"ס בכל מקום
יש למד דזה רק נילא מילתא בעלמא, דהחורה
נלחם לו דנס חקרובות בכלל ע"י ה"א, ובייכ
חף בזה רק בדבדי קבלה מכיון הו' זה ממילא
אחיכ' דאורייתא ממח — ובהו מובנים דבדי

החוס' בע"י (וייכ ב') הגיל ומחורליס מקי'
אגרי"ט ז"ל דכוונת החוס' הוא לומר דע"כ
לריכ"ט לומר למח' דס"ל דזה אסור מן החורה
דזה רק כמו גימ בעלמא דזה דומה ממח כמו
ע"י ע"כ דאליכ' הוא זה דבדי קבלה ולא
ה"י כלל איסור דאורייתא חף על אכילה —
אלא ע"כ הפשט דזה גימ דזה ממח, כע"כ
ע"י ואיכ' יש למד דהדרי לאיסורא קמא וכ"כ
למח' דס"ל דנס בהנאה אסור מן החורה
דלריכ"ט למד כן וזה כוונת הסוגיא בע"כ
ואיכ' ע"כ לריכ"ט למד דהדרי לאיסור ע"י
ע"כ בלא ידבק בידך מאומה וגם שלא כדרך
הנאה אסור, וזה ברור וגמון מאוד בע"י וכן
לריכ"ט למד ג"כ דזה דעת רבי' הרמב"ם ז"ל
ובזה מחורליס דהנה כתב בפרק' מהלכות ע"י
ה"י ב' וכלל שם בכלל אסור ע"י ומשמשים והקרובות
שלא אסור בהנאה שגאמר ולא חביא חוצבה
כו' וכל ההנאה באחד מכל אלו לוקח שחיס אחת
משום לא חביא וזו' ואחח משום ולא ידבק
בדרך מאומה מן החרס, ולכאורה הלא זה נזכר
סוגיא המפורשת דע"י כ"ט ב' דילפין מוילאילו
כו' אלא ע"כ לריכ"ט למד דנס גימ בעלמא
הרמב"ם הוא כן דחקר' רק גימ בעלמא
דחקרובות הוא בכלל ע"י ע"כ ושהו לה וד"ל,
ואיכ' ממילא אחיכ' כל הלאוין ואיסור' אשר
בע"י הוא גם בחקרובות, ולענין מח עכ"כ
דמוחר כהנאה נראה לן דנס דעת רבי' דע"י
הוא כן ובהו יובן דבריו במס' הגיל (ליכ' ב')
מ"י ר' יהודה בן כהנא הו' כו' מה מח כו'
ובד"כ ז"ל מה מח ממחא בלא כו' ומינה
מה מח אסור בהנאה כדגמרינן כו' ולכאורה
זה הלשון דהוק קלח דאף אס' נאמר דנס
לענין איסור איירינן בזה הסוגיא ולא כמו
ש"י החוס' דרק לענין עומאה לבד מיידינן
בזה

בזה מכיון לא ה"י לו לרש"י ז"ל אלא לומר
וכשט שמקשינן לענין עומאה כן מקשינן לענין
איסור. או בלשון קלח יוחר ומקשינן לענין
עומאה ואיסור כו' ומה זה לשון דמיה, ובייכ
נראה לן דרש"י ג"כ ס"ל כמו שיפח בע"י
החוס' דאיסור מח עכ"כ עכ"כ ח"ן האסור
מן החורה, ואיכ' אס' לא ה"י ילפין רק איסור
לבד דילמא במח עכ"כ מיידי וכוונת יש לומר
דמאחר עכ"כ מח עכ"כ ג"כ אסור מיהו
באכילה מהחור חף לרש"י הסו' דמוחר כהנאה,
ואיכ' שפיר דילמא כוונת הכחוב במח עכ"כ ולא
באסמכתא רק לאסור אכילה: ולא: הנאה, (ובזה
באמח נדחה ג"כ דהיה הרשבי"א ז"ל מן אוחס
המביאים דאי' מזה והוא מדמה דעת דאיכ'
הקשה למח' דשפיר לריכ"ט לאיסור אכילה)
ולזה מיידיק רבי' דע"י ז"ל בלשון הזהב
והקדש, באשר ילפין היקש לענין עומאה
ג"כ וזה הלא בע"כ במח ישראל מיידי דבמח
עכ"כ אין עומאה ואיכ' ומינה ג"כ לענין
איסור ילפין, דע"כ במח ישראל מיידי דהלא
עומאה אוחס אינו במח עכ"כ וד"ל, נחזור
לענין הראשון דע"כ ח"ן הפשט דחקרובות
נאסרים בהנאה ג"כ שלא כדרך האתחן לדעת
הסבורים כן משום דילפין זה ממח ארובה
הפשט משום דהדרי לאיסור דע"י ע"כ אכל
באמח מח אפילו ישראל אינו אסור בהנאה
רק כדרך האתחן בקושט' אמרי אמה של רבינו
הרבי' וסמלי' ודמח' ומהו דרך הנאה הו'
או אכילה כלבים והי' וסוף או הנאה מ"מ
או הנאה היזר לחשמים, ואיסור מן החורה
נודאי דאין בשלא כדרך הנאה כהנאה בפירוש
מלשון הרמב"ם בהלכות אונס ה"י כ"א ומה
עכ"כ מוחר הנאה למדי ובפרט שלא כדרך
הנאה, ואין אסור רק אכילתו מן החורה וכל

אלה דברים ברורים ומסתעק בזה הוא בעל
פיקש והלא לחלק על דבריהם גדולים וכל שכל
הבריא. ובייכ ח"ן מחיס בדי השושים זה
לרפואה לחלק בידו של מח אפילו ישראל
במקום הכחוב ומחלה עזה של חולה הרעמטא,
דאי' אחרונה נביא האחד דמח עכ"כ מוחר
לשאר הנאות מן המסופר בש"ס משום בשפחה
אחה שאלקוח כו' ואיכ' חף ה"י מוחר להס'
זה ההנאה של הלימוד ממח, ונודאי ח"ן
זה הנאה גרופה יותר מהנאה יד המח על
מקום הכבד:

ועוד יש לן להביא דאי' מפורשת ממח כמו
ידן דידן מן הסוגיא דמס' גימין דף
(ס"ט ב') למחלא כו' (פירש רש"י שפחל שט'
נפוח וגדול מחמה חולי כו') ואי לא ליבקי
שכבא דשכיב בשכבא ושקליה לידה ונהביה
למחליה וימח' כי היכי דיבש האי ידא לייבש
מחליה דשלי בר פלוגתא, ופירש רש"י ליבקי
לשון בקיאות יעדיה עד שידע הוכן יש מה
שמח בשבח ושקלי' לידה דשכבא ויחייב
להדיה מחלה דמחלי עכ"כ רש"י ואיכ' הרי
ממח קך עובדא דידן דידן שמיחיס יד המח
על מקום הכחוב ומחולר דמוחר לעשוה כן
ואולי יראה הכע"ד לחלק ולומר דאולי מיידי
במח עכ"כ לבד דיהי' מוכה פייה דמח עכ"כ
ודאי מוחר לבד מן דין דבר כזה לא הו'
סח' הש"ס והי' נאמר בפירוש דשכבי ערמאי,
ועוד סח' קריאת שם שכבי נאמר בכל מקום
על ישראל כמו דהליטו ח"ל הקדושים דשכיבה
נאמר אלא לריקים (ועמך כולם לריקים) וכן
נאמר בגמרא על כל האמרים הק' והתנאים
כד שכיב ט' וכן במס' דסנהדרין ה"א השפדא
יקרה דהיי' או דשכבי, וכן נאמר במס'
(ביב דף י"ח) הוה מהכפי שכבי והכל על

ישראל נאמר ואולי אפשר לרמוז ונקמר דלכך מותר באשר אולי חלה הסמל היה חלה שיש בו סכנה, ובפרט כפי רש"י שהיה נפוח וגדול איך הרי הוא זה כמנה שנהלל שמחללים עלי השבח משום סכנה, ואיך אין מזה רח"י וגלגלים קלה יש למר דמוכה מן הסוגיא כן דהלא מחללים נאמר בהסוגיא שיש ליחי שכן בני דמיה וינישנוהו בפילא ובכל יומא ניכחי דחתי ונחלה. בהמרה ורש"י שורש בני דמיה עלוקה של מים, כו' ואיך הרי זה שרן המים ונודלי דלינה מותר רק במקום סכנה, דבירה דשה ס"י פ"ד סעיף י"ז כחב התחבר כן פירון מותר לאכל משום דפאה וכחב קרמיה ז"ל בסיון קנים סעיף ג' בהגיה דזה מותר לפילו כהלה שאין בו סכנה והוא מהמדרגי ז"ל ופירא ראב"ם, ואיך הלא מפורש דדוקא ברוך מותר באין סכנה ולא באופן אחר, אבל באמת אין זה מוכנה דמיירי דוקא ביש סכנה דיש למר דמאחר דמיכסו בפילא ניכ הכונה כנעשה כעשר ואשיג דסחמא לא נעשה עשר עד לאחר שנים עשר חרשים, כמבואר בש"ס ובש"ס סימן פ"ד ומכ"ס עלוקה דזה מבואר בירושלמי דיש להם שלם, אבל זה דוקא שמחילא לא נעשה עשר כמו דברי שאין לה ע"כ בעברו פלי שנים עשר חודש אבל פ"י פטולה היבוס נודלי דיתכן דגם בזמן קר נעשה כמו עשר (וש"ן ביריד ב"ר פ"ז סעיף י"ד דמאחר שנחייבש אי כען כו' ושי"ס בש"ך) ושי"ס הוי זה יתכן ע"כ לשנס ובפרט בחפזות יין ולא הוי רק דרבנן בכל אופן, ואיך נודלי דגם זה מותר אף באין סכנה, ובפרט בדרך שחי בלע"ז זה הוי כמו שלא בדרך הנחלן ניכ וקרב לא כחב השבות יקרב על מה שנהנו העולם לאכול ולשתות דג הקרש ונחייבש שיקרא

יש לה חרפות הרבה מאוד עד כי חדל לשאור, ומכ"ס חס"כ בש"ס בעלי חסוכה דדוקא ברפואה סגולות אמרין דלריכה שחיה דדוקא אבל ברפואה מלך העבד לא בעינן שחיה דוקא מומחיות ודדוקא כמו בקמי"ט ושי"ב לא לריכס לזה הנה על פי בקי ומומחה וההשבות האלו אינם חתה ידי לשי"ן במקור, ומכ"ס הלפסיד לפוס דהי"ט מוכיח דיומא פ' יום הדיפורים משמע דגם ברפואה ע"פ העבד בענין מומחה, דכן איחא ש"ס עובדה כו' מולה מאכילים אוהו ע"ס בקי"ן, ואין לך רפואה עבשים יחד מן הצלה להולה, ושי"ס

בסוגיא פ"ג ח' וה"י קחני במה דברי המור"י דאמר לא לריך כו' ושי"ס רש"י ש"ס כלומר דבעינן בקי"ן כו' ומה משמע בפירוש, דגם בפעמים בעינן בקי וכן מזה הסוגיא דנישין ניכ משמע דאשיג שיש לדבר כמה חרפות מכ"ס מותר להחדשאות מכל אחד אשיג שהוא איסור אבל אם נימא דזה מיירי באיסור דרבנן ובהולה שאין בו סכנה, אז לא יהי מזה סחירה לדברי מהריב"ק. — וזהו אשיג ואומר שלם ודי יסור מחלה ויקיים נט כי אשי דרופאך ולא נאפקד לכל אלה:

